Published and distributed under permit No. 208 authorized by the Act of Oct. 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. By order of the president, A. S. Burleson, Postmaster General.

If undelivered return to: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE" 1004 N. Chicago Street, JOLIET, ILL. Return Postage Guaranteed.

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.

Issued every Wednesday

Subscription price:
For members yearly ... $0.96
For non members ... $2.00
Foreign Countries ... $3.00

Telephone 1048

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

DELO — OFFICIAL ORGAN — IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter January 9, 1920, at the Post Office at Joliet, Illinois, Under the Act of August 24, 1912

Največji slovenski tednik v Združenih državah.

Izhaja vsako sredo.

Naročnina:
Za člane, na leto ... $0.96
Za nečlane ... $2.00
Za inozemstvo ... $3.00

NASLOV uredništva in upravništva je: 1004 N. Chicago Street, Joliet, Ill.

Telefon: 1048.

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON MAY 22, 1918.

No. 51.—Štev. 51. JOLIET, ILL., 22. DECEMBRA (DECEMBER), 1920. Leto VI. Volume VI.

Božične misli.

Med vsemi prazniki cerkvenega koledarja je spominski dan rojstva Gospodovega najbolj častit in najbolj pomemben. Istega obhaja in slavi ves krščanski svet kot krono praznikov letos že 1920 krat; saj je bil vendar pred toliko leti rojen v revnem betlehemskem hlevu naš težko pričakovani Učenik in Izveličar ob Kojega rojstvu so nebeški krilatci prepevali glorijo: **"Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!"**

Celih 33 let se je naš božji Učenik trudil, da je tedanjemu hudobnemu in nevernemu ljudstvu vcepil glavne resnice krepostnega življenja, pred vsem pa ljubezen do Boga in svojega bližnjega. Te svoje nauke je končno potrdil s svojo smrtjo na križu, s svojim častitim vstajenjem in vnebohodom.

Božični praznik je torej spominski dan največje verske resnice, dan prerojenja in tudi izveličanja človeškega rodu, dan sprave, miru in božje ljubezni. Z ozirom na veliko važnost tega dneva, rabi in piše ves civilizirani svet še dandanes rojstno leto našega Gospoda v zgodovini in ga bo pisal še pozna tisočletja.

Blagor se onim narodom, ki zamorejo osobito letošnji praznik rojstva Gospodovega povsem veselo in dobre volje obhajati! Usoda in nesreča je pa hotela, da mi Slovenci ne spadamo v vrsto teh srečnih narodov. Predlansko in še lansko leto smo upali na naše narodno odrešenje. Pri tem ne mislimo v obče na sebe, tukaj v Ameriki; pač pa nam krvavi srce ob spominu, kako bodo letošnji Božič, dan sprave in ljubezni, obhajali naši nesrečni bratje in sestre v tužni nam rodni domovini, ki so bili dne 12. nov. 1920 kot žrtev svetovne vojne zabarantani in prodani tujcem!

Da zares, tužna nam mati Slovenija bo letošnji Božič zopet obhajala z žalostnim srcem, ker je nedavno izgubila nad tretjino svojih zvestih sinov in hčera, ter toliko s krvjo prepojene lastne grude. S ponesrečnim plebiscitom na Koroškem

(Dalje na 6. stolpcu te strani.)

Mir ljudem na zemlji!

O tiha, blažena sveta noč!

O tiha, blažena sveta noč!
Pozdravlja zvezd jasnih te ogenj vroč
v daljavi skrivnoglobokih;
žeri nebeški baldahin,
na zemlji gleda z visočin,
kot pel bi v spevih visokih.

O tiha, blažena sveta noč!
Pozdravlja krona kipeča te moč
in glas njegov te srebrni.
Kako me kliče jasni zvon:
O hiti tja pred revni tron,
ljubezen sveto vrni!

O tiha, blažena sveta noč!
Dosegla je višek ljubezni moč,
glej v jaslih božje Dete!
Kako se ljubko nam smehlja!
prineslo nam je pol neba,
prineslo sreče svete.

O tiha, blažena sveta noč!
ti vnemaš v srcih ogenj vroč,
k molitvi sklepaš nam roki.
Zato pred jasli hitimo vsi,
molimo Kralja večnosti
v ponižnosti globoki!

M. Elizabeta.

in izdajalsko rappalsko pogodbo ji je bil zadan smrtni udarec, katerega ne bo nikdar prebolela.

Slovenci smo izgubili najdražji spominski zaklad, pokrajine okoli znanega gosposvetskega polja na južnem Koroškem, dalje ozemlje na Goriškem, Primorskem in celo na Kranjskem. Gorica, Trst, Pulj in pretežni del Krasa so prišli v roke izdajalskih Italijanov. Ako vpoštevamo ta narodni atentat na Slovence, potem v resnici ne moremo in ne smemo trditi o srečnih, veselih in mirnih letošnjih božičnih praznikih.

Kako je prišlo do tega nečuvenega narodnega atentata, si mi me amerikanski Slovenci še dandanes ne moremo do cela predstavljati.

Pravijo, da se je minula svetovna vojna vršila v svrho odprave imperijalizma in v svrho osvoboditve ter samoodločevanja tudi zatiranih, malih narodov. Kaj smo pravzaprav v minuli svetovni vojni baš mi nesrečni Slovenci dosegli? Ničesar! Pač je padlo za osvoboditev tužne nam slovenske domovine na tisoče in tisoče naših vrlih sinov, a — zaman! Zgodovina nam kaže, da so baš Slovenci največ pripomogli k razsulu bivše črnožolte mačehe Avstrije in v zahvalo zato so jih pariški in drugi mešetarji sedaj postavili z dežja pod kap. In še več! Nekatere, do cela slovenske pokrajine pod bivšo Avstrijo bodo sedaj pretvorjene v potujčeno in ukradeno italijansko ozemlje.

Dve leti smo čakali na našega narodnega Mesijo; prišel je pa Judež Iškarijot namesto njega ter nas izdal sovražniku s svojim krivičnim rappalskim paktom. Kakor je zgodovinski Judež dosegel za to svoje peklensko delo zasluženo plačilo, da se je obesil, tako tudi izdajalsko delo današnjih, modernih Judežev gotovo ne bo ostalo nekaznovano.

Čas, najboljši svetovni zdravnik bo tudi Slovencem čez leta prinesel narodnega Odrešenika in tedaj bomo lahko ob tem času v resnici lahko iz srca zaklicali: **Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!"** I. Z.

RESOLUCIJA DR. ŠT. 7.

v zadevi plačevanja podpore iz centralne bolniške blagajne.

Glavni tajnik je prejel dne 20. t. m. od društva sv. Jožefa št. 7 v Pueblo, Colo., sledečo brzojavko, katero prinašamo na zahtevo na tej strani lista:

Pueblo, Colo. 19. dec. 1920.

Sledeča resolucija je bila soglasno sprejeta na seji društva sv. Jožefa št. 7.

Vsa društva, katera so pristopila, ali ki bodo pristopila v centralni bolniški oddelek PRED 31. decembrom 1920 morajo plačati dva ($2.00) pristopnine za vsakega člana (ico) in bolniška podpora naj se prične izplačevati že s 1. JAN. 1921.

Mi smo mnenja, da bi ta znesek zadostoval; če ne, naj se pa razpiše posebni asesment.

Iv. Germ, preds.; **P. Culig,** taj.; **Marko Stepan,** zastopnik.

SMRTNA KOSA.

Iz Pittsburga, Pa., se nam brzojavlja, da je dne 17. dec. zvečer ob 6. uri umrl tamošnji občeznani rojak in sobrat **Matt Klarič** v starosti 53 let, rodom iz Vinice na Belokranjskem. Koliko časa je pokojnik bolehal in vzroka njegove smrti ne vemo.

Naša K. S. K. J. je izgubila z Matt Klaričem enega izmed najbolj vnetih in agilnih članov; kajti pokojnik je spadal k Jednoti celih 19. let (od 2. sept. 1901) in je bil član društva sv. Roka št. 15 v Allegheny, Pa., kjer je opravljal več let urad zastopnika ter pridobil mnogo novih članov. Kakor več zadnjih konvencij, tako se je pok. sobr. Klarič vdeležil kot delegat tudi XIV. konvencije v Jolietu, kjer se je osobito rad vdeleževal vseh važnih debat v korist Jednote.

Iskreno sožalje hudo prizadeti Klaričevi družini; nepozabnega pokojnika pa ohranimo v blagem in trajnem spominu! N. v. m. p.

RAZNE VESTI.

— O natančnem izidu predsedniških volitev dne 2. novembra se šele sedaj uradno poroča kakor sledi: senator Harding je dobil 16,665,187 posameznih (ljudskih) glasov, njegov tekmec guverner Cox pa 9,149,819; torej je Harding zmagal z 7,515,368 glasovi večine. Socialist. kandidat Debs je dobil 912,877 glasov, ne pa nad 2 milijona, kakor so sprva pisali socialistični listi; in kandidat farmerske-delavske stranke je glasovalo 251,-824 volilcev, za temperenčnika Watkinsa pa 191,872. V zgodovini Združenih držav ni bil še noben predsednik izvoljen s toliko večino glasov, kakor senator Harding.

— Nove priseljniške postave, katero je kongresna zbornica nedavno odobrila z 293 proti 41 glasom, senatska zbornica noče potrditi, pač pa dela nekaj izprememb v sledečem smislu:

Senatska zbornica nikakor ne odobrava zakonskega načrta, da bi bilo priseljevanje povsem za dobo enega leta ustavljeno. Senator Gillingham ima izdelan tozadevni zakonski načrt na podlagi katerega naj bi se pripustilo vsako leto gotovo število tega ali onega naroda v primeri s številom že tu živečih naturiliziranih priseljencev dotične narodnosti; to število naj bi bilo ena petina novodošlecev v primeri s številom že tu živečih naturaliziranih priseljencev dotične narodnosti. V to svrho naj bi vlada Združenih držav namestila poseben urad, ki bi dajal priseljencem potrebne potne liste.

— V kongresu je te dni poslanec Siegel iz New Yorka predložil zakonski predlog za zvišanje števila kongresnikov na 83 namesto dosedanjega števila 435. To povečanje se opira na sedanje število prebivalcev v Združenih državah; dosedaj je bil izvoljen na vsakih 211,000 prebivalcev en kongresnik, zanaprej se bo pa računalo istega na vsakih 219,000 prebivalcev.

PRISTOPITE V K. S. K. JEDNOTO!

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Vsa društva, ki so imela tekoči mesec svoje glavne (letne) seje in volitev odbornikov, s tem uljudno prosimo, da nam izvolijo saj do 10. januarja doposlati imena in naslove novoizvoljenih uradnikov (predsednika, tajnika in zastopnika), tako tudi čas in kraj mesečnih zborovanj za prihodnje leto. Ta imena bi radi imeli pravočasno na rokah za sestavo novega imenika krajevnih društev.

Glavni tajnik je razposlal vsem tajnikom (icam) že minuli mesec dva listka v izpopolnitev; enega izmed teh naj se pošlje gl. tajniku drugega pa upravništvu "Glasila". Društva, ki ne bodo sledila temu oklicu najkasneje do 10. januarja 1921 ne bodo označena v novem imeniku.

Poezija svete noči.

Gorska slika. Spisal J. Česnik.

Prav preprosto in odkrito bom govoril, kakor govori sivolasa babica na zapečku, ko pripoveduje pravljice o kralju Matjažu, žakleti kraljični, nagajivih skratijih, palčkih poniglavcih, Indiji Koromandiji in podobnih znamenitostih.

Kmet Lavrin je praznoval s svojo družino sveti večer. Visoko v gorah je stala njegova hiša, čisto osamljena in zapuščena, kot so zapuščena ptičja gnezda jeseni. Po vseh hribih in dolinah je ležal sneg, svitel in kristalen, da se je blestela bela gladina ob migljajočih zvezdah kot sanje morje, če pluskajo nalahko valovi in se poigravajo s prozorno peno. Smrekovi gozdovi so šelesteli in nočne sape so se dotikale z božajočimi krili vitkih smrek.

Hiša je bila vkovana v sneženo odejo, in od nje je peljala ozka gaz v dolino k fari.

Vrata so se odprla in iz veže je stopil oče Lavrin, dolg, močan človek, z velikim loncem v rokah. V njem je bila žerjavica in nanjo je potresel zdrobljenih oljkovih vejic. Za njim je stopala žena Meta, majhna, široka in krepka, s skledico v levici. V skledici je bila blagoslovljena voda. In zadaj so šli: ded, sključen in nadležen, s sivo brado in bolno nogo, njegov vnuk Janez, raven kot sveča, železnih mišic in krepkih prsi, teta Franca, hlapec Marko in dekla Pepa. Vsi so bili odkriti, tudi ženske. In molili so glasno in pobožno, oče Lavrin in mati sta pa kadila in škropila. Vse shrambe so prehodili, kašče, hlev in svinjak, in vse je oče Lavrin priporočil v varstvo novorojenega deteta. Družina je molila za njim vdano in pošiljala enake želje k Bogu.

Ko so se vrnili v sobo, so se posedli k mizi in večerjali zelje in žgance. Pridno so zajemali in malo govorili. Nocoj je sveti večer in srce je polno svetih čustev. Le dekla Pepa ni mogla držati jezika za zobmi. Bila je klepetava in jezična in hlapec Marko, moder in molčeč človek, se je zaradi tega večkrat z njo sprl. Nekoč jo je celo udaril, ker ga je hotela učiti, kako se živini stelje in polaga klaje.

"Na, čeljust klepetava!" je rekel in ji pripeljal zaušnico.

Tekla je k Lavrinu in mu tožila.

"Marko, ali si padel na glavo, da jo tepeš?"

"Komandirala me ne bo ta macafura. Sam dobro vem, kdaj je treba živini kidati, jo krmiti in napojiti."

"Nič te nisem komandirala. Prav lepo sem ti rekla. Kaj boš lagal!"

"Sam bes te plentaj, klepetulja. Ni prijetno živeti s teboj pod eno streho," je odgovoril Marko, zapalil pipo in odšel.

Klepetava je bila torej Pepa in pri večerji je pripovedovala, da nocoj govori živina.

"Srečen je oni, ki jo čuje," je pravila. "Na praproti mora nevede ležati, pa jo čuje. Nekdaj je čul bogaboječ hlapec vole, ki so se pogovarjali 'To leto zadene gospodarja velika nesreča. Cmoke bo jedel in se zadavil. Rešiti ga more edino hlapec, če moli zanj vsak dan. Za plačilo mu da gospodar lastno hčer in prepusti mu vse posestvo.' Hlapec si je to dobro zapomnil. Molil je vsak dan za gospodarja in svaril gospodinja, naj ne kuha cmokov. Gospodarju je povedal pogovor volov, a ta se mu je smejal, ker je bil brezbožen človek. Nekoč je šel hlapec zelo zgodaj v gozd. Tedaj je skuhala gospodinja cmoke na gospodarjevo povelje. Ko je opoldne pripeljal iz gozda, so bili že na mizi. Prestrašil se je in zmolil na tihem očenaš in sedel z gospodarjem za mizo. Sama sta bila v hiši. Jedla sta, hlapec v strahu, gospodar pogumno. Tedaj je zaletelo gospodarju in mu obtičalo v sapniku. V hipu je bil ves obraz temnovišnjev, oči so gledale debelo in na čelu so se pojavile smrtne kaplje. Hlapec je poslal goreč vzdih proti nebu in udaril gospodarja s tako močjo po hrbtu, da se je zvalil pod mizo. Cmok mu je smuknil iz ust, in bil je rešen. Potem je bila poroka in svatba. Hlapec in hči sta se vzela."

Tako je pripovedovala dekla Pepa, teta Franca, zelo pobožna ženska, jo je pa svarila, naj ne govori preveč.

Po večerji je Janez nažgal lučke pri jaslicah. Da, jaslice, skoro sem pozabil nanje! Koliko truda si je dal Janez, da je poiskal pod snegom mahu, ga prinesel domov v oprtnjaku in napravil jaslice v kotu nad mizo, kjer je sicer visel bel golobček z razprostrtimi perotnicami. Jaslice so bile lesene. Bog ve, kateri domači umetnik jih je izrezljal iz lipovine. Nekatere podobe so bile nerodne, posebno pastirji so bili neokretni, a vendar so v celoti dajale prijeten vtis, in dedu se je zdelo, da ni na svetu tako lepih jaslic, kot so domače.

In pokleknili so vsi pred nje, samo ded je sedel na zapeček ker je bil bolehen. Oče Lavrin je molil, vse tri dele rožnega venca je molil. In čim dalje so molili, tem večja pobožnost se je selila v njih duše, in večji mir in zadovoljstvo.

Zunaj je vel veter, od gora nebo je bilo jasno kot ribje oko. Gozd je šumel svojo tisočletno pesem. Kot orjaški starec je zdihoval. Zvezde so brlele na nebu in bile zavite v svetel pajčolan. Tako prijazno so migljale kot nekdaj pastircem, ki so hiteli molit Zveličarja v jaslicah. Kot sanje tisočletij je bila tista velika noč. Zganili so se narodi iz spanja, radovedne oči so se ozrle v svit. Kdo in od kje? Majhen in nepoznan, zaničevan in umorjen na križu. In razpel je svoje mreže v jezeru človeštva. Samo dvanajst ribičev si je izbral in z njimi je zmagal ves svet. Valovilo je jezero, visoko so se penili valovi, zaganjali se v čoln, a varno so pluli v razburkanih vodah. Mogočna je bila Njegova beseda, tolažljiva in polna upanja, tista beseda: "Z vami sem vse dni do konca sveta."

Tako so odmolili in posedli okrog mize. Mati Lavrinka je vžgala svetilko in jo nesla v gorenjo sobo, kjer je stala na sredi javorjeva miza. Na njej je ležal velik bel hleb, poprtnjak, pogrnjen s čistim prtom. Na svetega Janeza dan ga pride blagoslovit gospod od fare in na sv. Tri Kralje zjutraj ga razlomi oče Lavrin ter razdeli med družino in živino. Mati je postavila svetilko na mizo, da sveti celo noč ob poprtnjaku na čast novorojenemu Zveličarju. In odprla je veliko skrinjo in natresla v predpasnik orehov, lešnikov in suhega sadja ter nesla družini, da tolče in je po stari šegi in navadi.

Teta Franca pa ni jedla. Bila je gospodarjeva sestra in ostala devica. Petdeset let je imela na hrbtu in bila je zelo pobožna. Iz obraza in vedenja si utegnil to brati. V mladosti ni bila taka. Menda ni bilo plesa, da ne bi bila zraven. Nekoč ji je oče ponujal tolar, če ne gre. In tolar je v tistih časih nekaj veljal. "Oče, če mi ponujate stotak, ga ne vzamem. Rajše grem," je rekla in šla. Tudi lepega fanta je imela, pa je bil ubog. Na Hrvaško je hodil po zimi v gozdove. Neko pomlad se je vrnila vsa kolonija, le njenega fanta ni bilo. Pobila ga je smreka. Od tedaj ni več hodila na plese, ni se zmenila za moške; začela je moliti in se postiti in blaženost je legala na njena suha lica.

Vzela je v roke sv. pismo in čitala o rojstvu Kristusovem. O pastirjih je čitala in angelih, ki so peli nad betlehemskimi planjavami: "Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!"

Mir sije iz vseh obrazov. Spominjajo se bojev, težkih, morda usodnih za svoje življenje. Danes je vse pozabljeno.

Ded je imel na hrbtu že skoro devet križev, mnogo je pretrpel, noga mu dela preglavice, starost in naduha ga mučita. Pred tremi leti je žagal v gozdu bukove hlode. Celo življenje je gozdaril, to je bila njegova sreča, zadovoljnost. In nikoli se ni pobil, varoval ga je Bog in angel varih. A tisti dan je prišla nezgoda. Hlod mu je hlastil na stopalo in ga zmečkal. Mesec dni je ležal in ni mogel ganiti z nogo. Vsa domača mazila je poskusil. Zdravnika pa ni maral, bal se je, da bi mu odrezal nogo. In ko je vstal, je čutil, da ne bo nikoli več zdrav, da ne bo mogel več k fari. Trpel je vdano svojo usodo, rezljal žlice in žličnike, kuhalnice in lesene skledice ter mislil na prejšnje čase, ko je vozaril s konji po Krasu v Trst po Šempaskem polju v Gorico Gradiško in celo na Italijansko Včasih je začutil veliko boleči no in nevolja se ga je polastila Danes je vse pozabljeno.

Oče Lavrin je resen in zamišljen. Samota in leta so ustvarila kremenit značaj. V mladosti je ljubil hčer bogatega gostilničarja v Zalesju, in oblju bila mu je zvestobo. Lepa je bila in on je bil krepak in zdrav, sin premožnega očeta in ponosen. Zdelo se mu je, da se mu ne more nobena ustavljati Domneval je takrat, da bi klatil zvezde z neba in jih polagal v njeno naročje. In verjel je njenim sladkim besedam in se zaral. V srce ga je bolelo, a ozdravel je bolečino in se poročil s preprosto godčevo Meto. Ni mu prinesla srebra, a pridne roke in bistro glavo. In ko so prišle težke ure, ga je tolažila in delila z njim gorje. Letos so prišle take ure; Jenko iz Zalesja je prestavil mejnik v Lazih Imela sta pravdo, se prepirala klela in zmerjala. Jeza in sovraštvo je nastalo med njima Lavrin ne, da dobi pravdo vkljub Jankovim spletkam, a vesel ni. Nikoli v življenju se ni pravdal, zato mu je hudo. A nocoj je v njegovi duši mir, nocoj je vse pozabljeno.

In Marko! Trd je in sivi lasje mu že poganjajo. Zgodaj st mu umrla oče in mati, in siroto je vzel v svojo oskrbo Lavrin. Bil je najprej pastir. Takrat je bil še najzadovoljnejši, ker je živel brez skrbi. Veselil se je solnca nad seboj in lepe božje narave, okrašene s pisanim cvetjem, zelenimi gorami in šumečimi gozdovi. Skrbel je le za čredo, da je prišla sita in vsa domov, da se je opoldne in zvečer napojila v kalu. Potem je bil hlapec. Rad je delal in se potil. V delu je našel uteho, delo ga je osrečevalo. Brigal se ni za svet. Le dvakrat na leto se ga je spomnil: na dan svojega patrona in na pustno nedeljo. Takrat se je napil pri fari in prišel pozno domov. Gospodar mu ni tega zameril. Marko ni užil na svetu veselja, ni užil ljubezni, le eno dolžnost in potrebo je poznal: Lavrinova kmetija mora biti trdna, mora rasti. Žulje je dobil in noge so postale okorne. Nocoj je vse pozabljeno.

Pepa je bila res klepetava, ne hudobna. Nesrečna je bila. Ogoljufal jo je nesramen človek, ji vzel čast in jo popihal čez morje. Ko je dobila sina, jo je zapodil oče od hiše. Otrok je kmalu nato umrl. Jokala je nad svojo sramoto, se kesala in šla služit. Preklinjala je zapeljivca, ki ji je ukradel srečo. Danes je vse pozabljeno.

In kaj berem v vaših očeh, mati Meta, in v tvojih Janez? Srečna sta, nista izkusila ne gorja trpljenja in gorja storjene krivice. Blagor vama! O ne, tudi vidva sta občutila bolest.

Pet otrok je imela Meta in le Janez je ostal. Koliko je trpela z njimi! Komaj so dorastli, da bi ji pomagali, pa je prišla smrt. Francko in Metko je pobrala zapljučnica, Tončka vnetje črev, Peterček se je pa pobil na paši. Krava sivka je izprožila skalo, ki je ubila nedolžnega fanta. Veliko je potrpela mati Meta, a vse voljno in vdano, ker je bila pobožna žena.

In Janez! Petindvajset let je dopolnil o sv. Andreju, raven je ko sveča in krepak kot hrast v dobravi. Odslužil je cesarju in bil ponosen na to. Imel je tudi dekle, Fortunatovo Maričko iz Vodic. Ko je šel k vojakom, mu je pripela šopek za klobuk in se zjokala na njegovih prsih. Tako se je zjokala, kot bi ji bilo usojeno, da ga ne vidi nikdar več. In res ga ni videla. Bog jo je poklical k sebi. Tako se je zgodilo, da je postal Janez žalosten, da ni verjel rožam in smehu, plesu in godbi, solnčnim žarkom in pti jemu petju. Nocoj je pozabil na vse in mati Lavrinka tudi saj je nocoj sveti večer.

Ded si je naložil pipo, vzel obo, kresilo in kresilni kamen ter prižgal tobak. Gosti obački so se dvigali proti stropu Zahotelo se mu je govoriti. In začel je o svoji mladosti, o Francozih in tihotapcih, ki so kradli, kjer so mogli, o volkovih in risih, ki jih je streljal po gozdu, o divjem možu, grdem in kosmatem, ki je govoril kot bi grizel konce, in o godcu, ki se je norčeval iz svetnikov in smrti in pri pogrebu skočil iz krste ter izginil v hosti, da ga niso pokopali na blagoslovljeni zemlji.

Tako je prišla deseta ura. Počasi in nerodno je odbila na steni. Jeli so se napravljati k polnočnici. Mati Meta, teta Franca in ded so ostali doma. Marko je prižgal v peči bakljo, in šli so drug za drugim po ozki gazi. Tedaj so se pokazale tu di na drugih hribih baklje.

Pri fari je zapel zvon, in oglasili so se zvonovi po vsej dolini. Lepo in umerjeno so peli v sveto noč in nosili v srca trpečih zemljanov blažena čustva. Slast teh čustev občuti pobožna duša, ki je romala v tujini, mrzli in neprijetni in se vrnila po dolgih letih pod domači krov.

Mati Lavrinka in teta Franca sta se odpravili spat, ded je pa ostal na zapečku vso noč, po davni navadi svojih očetov. Kmalu se mu je zadremalo in sanjal je o jaslicah, ki so se mu zdele najlepše na svetu, in o Jezuščku, ki ga čaka in vabi k sebi. Sanjal je kot dete.

Po vseh hribih in dolinah je ležal sneg, svitel in kristalen, da se je blestela bela gladina ob luninem sijaju in trepetu migljajočih zvezd kot sinje morje, če pluskajo nalahno valovi in se poigravajo s prozorno peno. Smrekovi gozdovi so šelesteli in nočne sape so se dotikale z božajočimi krili vitkih vrhov.

Taka je poezija svete noči v gorah, preprosta in lepa kot je lepa pravljica sivolase babice, ali tiha, svetu neznana molitev samostanske device.

AGITIRAJTE ZA K. S. K. JEDNOTO!

Božična noč.

Božična noč, kako si lepa,
ko legaš na goro in log!
Roke k molitvi zemlja sklepa..
Mar sluti, da prihaja Bog?
Nad tabo zvezdni mlijoni
goreli niso še tako,
kot biseri v kraljevi kroni
bleste nocoj, na zemljo zro.

Božična noč, ti noč deviška,
kakor otrok na krstnidan!
Nad tabo glorija svetniška,
pod tabo prt iz zvezdic tkan.
Vse belo, čisto, v luči bajni,
kristal pozidan na kristal.
So li v tej noči večnotajni
priklile lilije iz tal?

Božična noč, kako si srečna!
Kako ti srca si lastiš!
Kot da nam vstaja zarja večna,
tako ti blaženstvo deliš.
Prižigaš nam drevesce polno,
nabiraš usteca v smehljaj,
le ti pričaraš v dušo bolno
že davno izgubljeni raj.

Božična noč, kako si sveta!
Prinesla zemlji si Boga,
zato nikdar ne bo ti vzeta
zahvalna himna in srca.
Stoletja bodo odhitela — — —
Iz zlatih vil, in bornih koč
še tebi pesem bo donela,
o blažena božična noč!

M. Elizabeta.

Simon.

Narodna pripovedka.

I.

Razven Bethlehema gotovo ni kraja, ki bi bil z detinstvom Jezusovim v tesneji zvezi, kakor Nazaret, ki leži v južni Galileji, kake tri ure od gore Tabor. Oddaljeno od svetnega hrupa sanjalo je "cvetlično mesto" za časa rojstva našega Odrešenika sladki sen svoje bodočnosti. Posejano v dolinskemu kotlu, obkroženo krog in krog od apnenčevega skalovja, zdi se kot miroljubna zibelka, ki je krila in čuvala prvo mladost božjega Deteta. Kakor je bilo to mestece rojstni kraj svete Device, tako se sme po pravici nazivati i domovje svetega Jožefa.

Zveličanje sveta je bilo došlo, in sveta Družinica povrnila se je s svojega bega iz Egipta nazaj v domačijo; tedaj je sprejelo miroljubno mestece najsvetejše izmed ljudi v svoje ozidje. Ena izmed malih sivih hišic sprejela jih je pod svoj krov. Ker so bili revni, vkljub temu, da je božje Detece prebivalo v njihovi sredi, lotil se je sv. Jožef takoj svojega rokodelstva. Tik hišice, ki jo je opletala vinska trta, da jo je bilo komaj videti iz zelenja, postavil si je majhen tesarski prostor.

Sobotno jutro vzšlo je nad Galilejo. Kot nemi molilci stale so v bližnjem logu vitke, ponosne palme in košata oljčna drevesa; oranže in granate pile so zaželjeni pozdrav jutranje zore, ki je oblila sveto mesto in barvala rosne kapljice krvavordečim svitom. Skozi okenca nizke kočice lukalo je trtino brstje in trkalo obnje z rahlimi prsti. Staro oljkovo drevo, ki je stalo kot straža tik pred hišico, zrlo je sveto Družino v pobožni molitvi: s svetimi angeli, ki so bili navzoči kot nevidni gostje, molila je psalme. Sveti sobotni mir napolnjeval je naravo v hribovitem Nazaretu; vse je počivalo zunaj in znotraj v hišici, kjer je orodje sv. Jožefa, svetlo uglajeno od pridne porabe, viselo ob stenah.

Molitev psalmov bila je ravno skončana, ko potrka nekdo na duri. Tuj potnik z malim dečkom stal je na pragu. Na Jožefa obrnil se je tujec in ga prosil, naj bi sprejel njegovega sinčka kot vajenca tesarske obrti; zakaj tesar Jožef bil je znan široma po Judeji in je slovel kot skromen, bogaboječ mož, kateremu bi bil vestni oče rad izročil svojega sina. Jožef velel je tujcema, naj vstopita in je ljubeče opazoval malega Simona, ki je boječ obstal na pragu in vrtel klobuček med prsti. Po medsebojnem dogovoru bil je mali tujec sprejet v okrilje sv. Družine in je ves radosten segel malemu Jezusu v desnico. Oba dečka rastla sta v slogi in otroškem prijateljstvu, učila se skupno rokodelstva in pomagala Jožefu pri delu. O prostih urah igrala sta se skupaj ali pa kaj postregla sv. Devici; šla skupaj po vode na vodnjak, ki se je nahajal zunaj mesta, in ki je prejel kasneje ime "Marijin vodnjak."

Tako je postal mali Simon družabnik mladosti Jezusove in ga je vzljubil kot brata, ko je prišel črez leta njegov ostareli oče nenadoma ponj, da bi ga odvedel domov, ker je rabil mladeniča v podporo svoji starosti. S solzami v očeh poslovil se je Simon od svojega sivolasega mojstra, ki ga je v slovo še blagoslovil; težko se je ločil od božjega mladeniča; s katerim ga je vezala prijateljska vez in čigar visoko poslanstvo naj bi se v kratkem izpolnilo.

Malo časa zatem legel je sivolasi rednik k večnemu počitku, uspavan od najpobožnejše soproge in najsvetejšega izmed sinov.

Hišica v Nazaretu videla je odhajati svoje prebivalce, le sveta Devica je še bivala v nji, duševno tesno združena s svojim oddaljenim Sinom, čigar ura je bila prišla.

II.

Tri dni hoda od Nazareta leži sveto mesto Jeruzalem, ki je zrlo nasproti svet pretresajočemu dogodku, smrti božjega Sinu. "Na križ ž njim!" kričala je divja tolpa v nespravljivem srdu napram onemu, ki je, dobrote deleč, hodil okrog.

Pred vrati Sijonskega mesta stanoval je tesar Simon. Nič ni vedel o dogodkih zadnjih dni v templu in v mestu samem. Neutrudljiv pri delu, pričakoval je bližajoči se velikonočni praznik kot dan počitka. Tedaj ga je tiralo neko noč, ko ni mogel zaspati, na streho njegove hiše; bilo mu je tako tesno, tako mučno pri srcu. Zdolaj tekel je potok Cedron v svoji skalni strugi mimo palač in vinogradov. Bledi lunin svit seval je skozi temno oljčevje bližnjega dvorca ob podnožju, hriba. Zazdelo se je Simonu, kot da čuje surov krik in divje vpitje sem iz vrta Getsemanskega, Zares, tam je morala stopati tropa vojakov, kajti žar bakelj seval je skozi oljčni gozd in njihov dim valil se je po zraku. Toda kaj to njemu mar? Čemu ga to tako razburja, da mu srce nemirno polje v prsih?

Čudno! Sedaj je začul nekoga tikati spodaj ob duri. Prestrašen hitel je doli, da bi odprl, ker so vsi prebivalci spali. Pred durmi stal je služabnik višjega zbora z naročilom, glaseč se: "Še to noč naj bi mojster lastnoročno izgotovil križ, ker jutri že bo neki hudodelec umrl na njem!"

Nemudoma podal se je mojster na delo in ko je posijala rana jutranja zora skozi okno, oblila je s svojim krvavim žarom dogotovljen križ. Že se je gnetla velika množica pred hišo, da bi ga vzela v posest: in z glasnim krikom, kakor da se gre za častno znamenje kakemu junaku, tirala ga je odtod.

Simon pa je ostal tih in žalosten; sam ni vedel, kako mu je. Zakril si je obraz in sedel v misli vtopljen. Nakrat predrami ga močan potres; nakar vidi, da se potemni solnce pri belem dnevu. Tedaj ga ne vzdrži več v hiši. Po izmrlih ulicah hiti tja, kamor je plulo danes vse, kar je živega v Jeruzalemu, na sodno mesto Golgato. Med potjo prestraši ga — na

veji osušenega figovega drevesa viseče—truplo Judeževo. A hitel je dalje, na mesto mrtvaških glav, kjer je že iz dalje opazil troje križev. Njegova slutnja! Na srednjem križu vzrl je prijatelja, svetega tovariša svoje mladosti, visečega. Kolika bolečina! Z obema rokama sklenil se je križa, ki je bil sam iztesal. Stoprav govoril je Odrešenik desnemu razbojniku; obečal mu je raj. Tudi svoji Materi, ki je prihitela iz Nazareške hišice, da bi hodila križev pot s svojim Sinom, govoril je umirajoč. Še je videl Simon, kako je njegov Jezus glavo nagnil in umrl; a več ni čutil, kako je kapljala kaplja za kapljo iz srca Gospodovega doli nanj. Smrtna ura Odrešenikova, ki je napolnila z grozo vso naravo, postala je i zanj usodna ura. Krog in krog odpirali so se grobovi in dajali svoje mrtvece nazaj; zemlja se je tresla, skale so pokale...

A Bog je sprejel dar svojega Maziljenca; tema je zbežala. Zemsko solnce je zopet obsijalo najpomenljivejši dan človeštva. Ali za Simona ni napočil noben dan več. Mrtev ležal je pod križem, ki ga je iztesal svojemu Odrešeniku.

Maroiseov božični večer.

Spisal Andre Theuriet.

Zdravnik Maroise je ostal samec. Kadar je bil med svojimi starimi oženjenimi prijatelji, se s tem ni pozabil pohvaliti in se je kaj rad pobahal s pol zvitim, pol usmiljenim nasmehom, da je izvrstno uredil svoje življenje. V resnici, uredbe, ki naj bi ga osrečile, so razodevale praktičnen, previden in premišljen razum in malo tudi sebičneža. Izvrševal je svoj posel na deželi in je stanoval pri sestri, ženi bogatega veleposestnika v Langriji, ki sta bila brez otrok, zato se ni bilo bati zdravniku motenja in otroškega vršiča. Videli so se le pri obedu.

Gospod Maroise je svoje bivališče skrbno izbral, tako da ni bil nikomur na poti i nda ni bil od nikogar moten. Stanoval je v prizidku, vendar je imel svoj dohod. Iz okna njegove sobe, ki je gledala proti vzhodu, je bil lep razgled na sadni vrt, na travnik, ki je segal do reke, in v ozadju na obširne in globoko se razprostirajoče gozdove, ki obkrožajo liki amfiteater Auberive z širokim pasom. Ko si je gospod zdravnik Maroise tako lepo uredil, da bi užival sladkosti rodbinskega življenje, da pa ne bi izkušal njega neprilik, se je lehka pohvalil, da se je skrbno pripravil, da bo živel v zadovoljstvu in sreči na svoje stare dni. Čil, ne predebel, ne presuh, še ni izgubil svojih las in imel še vse zobe; hojo je imel trdno, bistre oči, imel je slast do jedi, in to obilje zdravja ga je v njegovi zreli dobi usposabljalo za ljubeznivega in živahnega družabnika. Zato je smel po pravici upati še na dolgo vrsto srečnih dni. —

Pa kdo bi vedno uganil bodočnost? Preden moremo soditi o človeku, da je bil srečen, moramo počakati njegove smrti. —

Vse je šlo po sreči tja do šestdesetega leta. Toda, ko je dosegel zdravnik svoje šestdeseto leto, je nepričakovano umrl njegov svak, ki je bil duša hiše. Vdovo, ki je vedno odlagala vse svoje skrbi možu, je ta hipen udarec vrgel iz ravnotežja. Njeno zdravje je bilo tako omajano, da je morala ostati doma.

Zdravnik je odolel žalostnemu dogodku, a je bil prisiljen, kot njegova sestra, ki se zdaj zanj ni imela časa brigati, vzeti si strežnico, da bi ga kar najmanj nadlegovali v njegovih ljubih mu sebičnih navadah. Ta strežnica je bila Burgundka pri približno štiridesteh letih, visoke rasti, zarjavela kot trtni list v kimavcu, črnih las, širokega čela in majhnih, rjavih, pisano zročih oči. Raztogotila se je često za prazen nič, nosila se samozavestno, imela vedno vzdignjeno roko, da udari, če treba, in je kaj rada ugovarjala. Bila je samica in pridna kuharica. Služila je že tudi pri župniku v vasi Saint-Loupu in je umevala izvrstno kuhati. Njeno pecivo z okusno skorjo je bila posebnost, pravtako njena pečenka in pražena govedina, ki jih je vedno pravočasno vzela od ognja, kot je to znala ona, tako da jo je vzel zdravnik kljub njeni razburljivi naravi.

Po preteku enega leta je zdravnikova sestra umrla za oslabelostjo. Pokopali so jo poleg njenega moža na majhnem vzvišenem pokopališču par korakov od cerkve in samec, ki se je tako lepo uredil, da bi mirno živel na stara leta v tihem obiteljskem krogu, je ostal osamel v obširni hiši sredi praznih in zapuščenih sob. —

Gospod Maroise je začel uvidevati ničnost svojih načrtov. On, ki je toliko hvalil vedrino življenja zrelega moža, primerjajoč ga tihotnemu in smehljajočemu se solčnemu zatonu, je moral nerad spoznati, da prinaša vsak zaton več sivih megel kot škrlatnih žarkov in da je samota večernih let življenja trpka in moreča za ljudi, ki niso bili navajeni drugega kot pečati se s samim seboj.

Odkar ni bilo več njegove sestre in svaka, ki bi ga zabavala pri kosilu z nedolžnimi domačimi šalami in dragimi spomini, se gospod Maroise ni čutil več tako čilega. Jed mu ni teknila, postajal je betežen; nekega dne je začutil v nogah trganje, ki je bilo najbrž posledica premočne hrane njegove strežnice Mihaele in moral se je skrajno paziti.

Drugič je spet s strahom spoznal v krogu svojih prijateljev, da le slabo slši pogovore gostov in je uvidel, da postaja gluh. To odkritje mu je vzelo veselje do družabnega občevanja in postal je samotar. Krog njegovih tovarišev se je vedno bolj ožil in marsikateri izmed njih je že zapustil svet; vedno večja samota ga je obkroževala in počasi je čuteval nagnenje, da bi občeval z mlajšimi ljudmi, a ni pojmoval niti njih življenja, ne zabav in oni so ga smatrali za "pradeda", kar ga je še bolj odtujilo svetu.

Čemeren in sam v samotni hiši čestokrat ni imel druge družbe kot to razburljivo strežnico, ki ga je sčasoma popolnoma obvladala, zato je začel vse vnemar puščati. Imel ni nobene moči več, da bi popravljal pohištvo, ki je zahtevalo obnove. Če se je pokvarila streha, so postavili pod postrešni kap vedrico, da bi ujela kapnico. Oknice se niso več dale obračati na pokvarjenih tečajih in namesto, da bi poklicali ključavničarja, so raje pustili okna čisto zaprta, kar je dalo sobam brez svetlobe vtis tesnobe in smrti. Sredi te ostarelosti bi se na Ivanu Maroiseu, brezskrbnem lahkoživcu svojih dni, ki se je tako hvalil, da si je znal urediti življenje, kmalu izpolnile Salomonove besede: "Gorje človeku, ki je sam, kajti če pade, ne bo imel nikogar, ki bi ga vzdignil."

II.

Zdravnik Maroise, ki je bil podvojeno vzljubil samotarsko življenje, bi rad odstopil svojo zdravniško službo kakemu mlajšemu tovarišu. Zaželel je vsaj nič več obiskovati bolnikov, razen nekaj svojih starih klijentov, in zdraviti v svojem stanovanju. Toda njegova strežnica Mihaela se ni hotela s to mislijo spoprijazniti. Njej je donašalo ne le ponos, temveč tudi dobiček, če je gospod Maroise zdravil v vasi in po okolici. Njej so se dobrikali, kadar so jo ljudje prosili za gospodovo pomoč, da so jih celo dali daril, ki naj bi bila plačilo za zdravnikovo skrb. Če se je pa zdravnik obotavljal iti k kakemu bolniku, kateremu je Mihaela obljubila zdravniško pomoč bodisi iz usmiljenja ali kar tako, tedaj se je vnel med njima hud prepir.

Necega decemberskega dne — bilo je božično popoldne—je bil gospod Maroise poklican na grad Roulles. Mraz je bil silno oster; sneg, ki je padal neprestano osem dni, se je rezko bliščal po poljih in potih, a Ivan Maroise se je grel v zavetju kamina, imel noge v šlapah in se veselil, da mu ni treba nikamor iz hiše. Bil je dobro razpoložen in je že hotel na vsak način poslati sla k svojemu mlajšemu tovarišu, novemu zdravniku v vasi Rochetaillee. To udobno razpoloženje je zagrenila zapovedujoča Mihaela, ki je bila na uslugo prijazni grajski gospodi iz Rouellesa in ki ji je ležalo na srcu ostati pri njih v dobrem spominu.

"Na, kakšni ste, gospod Maroise!" je zavpila in zganila z ramami, "sebičnež do kostnega mozga!... Če le pomislite, kako vas grajski vedno čislajo, vi jim na niti enkrat nočete storiti kake prijaznosti. To je grdo!...Hvala Bogu, da nisem še nikdar zbolela, kajti vi bi me raje pustili poginiti kot kakega psa, kot pa da bi žrtvovali svojo udobnost."

'Toda" jo je zavrnil gospod Maroise, "jaz sem tudi bolan, vraga!... In če grem iz hiše pri takem peklenskem mrazu, bom jutri obležal v postelji."

"Bolni? Vi!" je ugovarjala Mihaela z nasmehom, ki je bil obenem zasmehljiv in zaničljiv, "molčite, gospod, vi ste mehkužnež, da, da!... Odkar vas poznam, niste imeli tudi nahoda ne vi boste preživeli nas vse, mene prvo!"

"Mihaela," je boječe odvrnil gospod zdravnik, "pota so slaba in Bichetta ni dobro podkovana za led."

"Oprostite no , gospod, jaz mislim na vse!... In tudi rjavko sem dala podkovati...Preden boste pozajtrkovali, bo konj podkovan in osedlan!.... Vam ne bo treba drugega kot zajahati in nikdo vas ne bo pomiloval, če vas bo zagledal skrbno zavitega v plašč, dobro nasičenega, ko boste jezdili proti gradu Rouellesu v tem prijetnem rezkemu mrazu."

"Ah, to ni prijeten mraz," je vzdihoval zdravnik. Toda bil je na koncu nasprotovanja in je uvidel, da itak ne bo imel zadnje besede... toraj se je udal, toplo oblekel in je po izdatnem zajtrku skočil na konja, ki se je vznašal na dvorišču. Vreme je res bilo prav krasno, dasiravno silno mrzlo in gospod zdravnik bi se brezdvoma radoval tega jasnega decembrskega popoldneva, či bi bil mlajši in ne tako navajen na svoj kotiček pri peči. Solnce je bleščalo ne sneženo odejo in jo barvalo z bisernino. Travniki in gozdovi so bil naprašeni z ivjem, od mraza trda tla so veselo zvenela pod rjavkinimi kopiti, ki je izdihavala soparne meglice v zmrzlo ozračje in jate vran so se v črnih kepah izločale od sinjih nebes. Ozračje je bilo tako čisto, da so se iz daljave čuli klici drvarjev raztresenih po gozdu, in udarci sekir na drevesna debla.

Toda zdravnik je bil neobčutljiv za poezijo zime. Menil je, da je dvoje stvari, katerih lepota je dvomljiva: lepa zima in lepa starost. Na poti v Rouelles se je zdravnik, ki je bil skrbno zavit v svoj kožuh s toplo podlogo, in je imel ušesa zavarovana z loputami zimske čepice, le enkrat potopil v trpko premišljevanje o neprikladnosti samote in dolgočasja v starosti.

"Gotovo," je premišljeval, "bi v svoji mladosti bolje napravil, če bi se bil oženil... Človek itak ne more biti brez ženske in bolje bi pač živel z ženo, ki bi jo sam izbral, kot s tako svojeglavno in sitno strežniso; sedaj bi imel najbrž že pridnega in krepkega sina, ki bi postal zdravnik in meni za starost opora, tako pa sem sam in udan na milost in nemilost ženski, ki me obvlada v svojimi muhami in čmernotimi. Res je že, da zna Mihaela kuhati kot kot nobena, in da so njene pečenke izvrstne; toda kaj, ko pride čas, ko jih ne bom mogel prebavljati... In do tega bo prišlo!... Bil sem krepak, da a vedno betežnejši postajam... Lepega dne bom prisiljen le na mleko. Še svojih obresti ne bom mogel zapraviti. In kdo jih bo za mano? Saj imam niti kakega nečaka, ki bi mu jih zapustil... Ko je tako razkrival svojo srčno bolest in trpljenje, je prijezdil do gradu Rouellesa. Že je videl bleo streho, iz katere so moleli ostri stolpiči. Pet minut kasneje je počasi stopil s konja v predveži tega gosposkega poslopja, ki spada obenem najemniški hiši in pravemu stanovanju. V gradu se je zamudil delj časa kot ponavadi. Gospa je imela vročinsko bolezen; sama se je dolgočasila in zato ji je bilo po volji, da jo je zdravnik tolažil v njenih malenkostnih bolečinah.

(Konec prihodnjič.)

Mali koroški trpin.

Spisal Ksaver Meško.

Strašne so bile tiste noči. Strašne in neskončne.

Nasprotniki so slavili svojo zmago, slavili naš poraz, našo sramoto. Ne en večer, ne dva, tri, štiri večere. Vse hiše slavnostno razsvetljene, razsvetljene ceste. Zastave so vihrale s streh, plapolale čez razžarjene ceste, čez vesele ljudi, ki so postajali po cestah, hodili v gručah dol in gor, govorili prešerno glasno, peli polni zmagoslavja, polni sreče in polni škodoželjnosti. Sami veseli in srečni ljudje so hodili po cestah. Mi drugi smo se poskrili s svojo žalostjo v tihe sobe. Skrbno, tesno smo zaprli okna, da ne bi slišali zmagoslavja od tam zunaj zastrli šipe, da ne bi pogledal v izbo zaničljiv, od škodoželjnosti grdo spačen obraz in nas še bolj oplašil, še bolj nas ranil v naši boli in našem trpljenju, ponižal nas še globje. Zaklenili smo duri in še zapah smo porinili kar mogoče daleč čez nje, da ne bi od zmage in vina upijanjena množica prihrumila v sobo, navailla na nas, nas sramotila, morda nas pobila. Zakaj življenje vsakega izmed nas, ki smo delali in se borili in smo upali na zmago, a smo žalostno propadli, je bilo tiste dni in tiste noči kakor list na veji v pozni jeseni: pade slana, zaveje veter in list odpade. Še vetra ni treba, pa odpade, umre, segnije, neopažen od sveta, pogažen od ljudi pozabljen, kakor da ga nikoli ni bilo.

Strašne so bile tiste noči. Strašne in neskončne.

Dolgo v noč je šumelo in kričalo veselje in slavje nasprotikov.

Malo pred našo hišo so kurili zmagoslavja kres. Pokalo je ves večer, pozno, pozno v noč. Veselje je morda prožilo puške, prožilo jih morda tudi sovraštvo. Kdo bi vedel, kdo bi mogel s sigurnostjo povedati, kam, komu je bila namenjena krogla, ki je žvižgala mimo hiše? Zraku morda, izstreljena brez premisleka v sanjavo nočno tišino, v prazne molčeče daljave; meni morda, morda sosedu organistu. Kdo je videl tedaj v srca, kdo tehtal misli? Ali ti je prijatelj od včeraj še prijatelj? Brat od včeraj še brat in ne Kajn? Vedeli smo le eno: srca so zbegana, razdivjana, zastrupljena, misli polne sovraštva, polna hrepenenja po nasilnostih, po maščevanju.

Strašne so bile tiste noči. Strašne in neskončne.

Vso noč sem strmel brez spanja v molčečo temo. Vso noč sem se grabil za prsi, kjer me je peklo in žgalo; močil si glavo in sence, kjer mi je kljuvalo in kovalo, da sem mislil: zdaj pride moja zadnja ura. Vso noč sem se premetaval ječe na postelji in se mučil s pekočo mislijo, z nerazrešeno nerazrešljivo uganko: "Kako je to prišlo? Kako je bilo to mogoče?"

Proti jutru sem za hip zadremal. A strašneje sanje so me napadle v polsnu, nego so me mučile bedečega. Vzkriknil sem, planil v postelji pokoncu — ni bida moja, tuja izposojena postelja je bila — izpregovoril glasno: "Ali je resnica? Saj ni! Saj ni mogoče!"

Tedaj je potrkalo. Ženski glas — glas organistove žene — je pred durmi vprašal: "Gospod, ali boste maševali?"

"Kaj hoče?" sem se začudil. Vrtelo se mi je v glavi, šumelo mi kakor v veletoku ob divjem nalivu. Premišljevati sem moral, premišljevati, da me je za čelom bolelo preden sem se zavedel in sem mogel odgovoriti: "Bom". Naglo sem še pristavil: "Ali je Tone doma?" — Organist je Tone.

"Ne. Sinoči je zbežal. Vedi Bog, kje se skriva, v gozdu morda kje."

V joku se je podušil ubogi ženi glas.

"Kaj bo z njo, kaj z deco, če izgubi Tone službo na pošti, kar gotovo bo, morda še v cerkvi?" sem premišljeval, ko sem se napravljal. Napravljal sem se iztežka, ves izgubljen, kakor bi bil preobilno pil in bi me pijača še mamila, me motovilila...

Ko je stala meglenega jesenskega jutra krsta z materjo pred cerkvijo—petnajst let je že od tega, Bože moj! — sem maševal tako kakor to jutro: ves pretresen do dna srca, z dušo, ki je kričala iz globin: "Počiti! Umreti, umreti!"

Sredi maše sem zaslišal za seboj polprijetno ihtenje. Mali ministrant Nande, sin organistov, je jokal. Jokal pač po očetu, ki je preganjan in je moral bežati. Samo, ker je naš človek, ker ni maral postati izdajica naroda. Prejokal je morda vso noč doma z materjo in tudi sedaj se ne more zdržati solz.

Prenehal sem z molitvami. Bilo mi je, da moram tudi zakriti obraz z rokami se zgruditi na oltar, na kolena pred oltarjem in zaplakal in plakati, da usliši Večni, Vsemogočni v tabernakeljju, da sliši in se nas usmili.

S težavo sem nadaljeval, le iztežka odmaševal. Do konca maše je jokal mali Nande, fantiček kakor angel.

Prišla sva v zakristijo. Od ložil sem kelih in vprašal: "Kaj pa si jokal Nande?"

Zaupno je dvignil k meni črne oči, vse zastrte s solzami. Poltiho, jokaje je odgovoril: "Ker smo domovino izgubili."

Ostrmel sem: "Torej ni jokal zaradi očeta? "Zaradi domovine in njene nesreče je jokal!"

Kaj naj storim, kaj mu naj rečem, da ga potolažim?

V zadregi sem gledal pred se. Kar mi obvisi pogled na križu na omari. Počasi, kakor še nesiguren, kaj počnem, ga vzamem v roko, pokažem Nandetu in ga vprašam, kakor sem izpraševal v šoli:

"Kdo je to, Nande?"

Ihtel je, da se je tresel, a je odgovoril:

"Gospod Jezus."

"Kje je?"

"Na križu."

"Kdo ga je križal?"

"Njegovi sovražniki."

"Kdaj?"

"Na veliki petek."

"Pa je ostal na križu?"

"Ne. V grob so ga položili."

"In kaj so še naredili?"

Pomolčal je, premišljeval.

"Ne veš? Grob so—"

"Zapečatili."

"Pa je to kaj pomagalo? Ali je ostal v grobu?"

"Ne."

"Kaj pa?"

"Vstal je iz groba."

"Glej, Nande"—tudi meni so silile solze v oči in komaj sem govoril —— tako so položili v grob našo domovino, našo Koroško. In ne še dovolj. Zapečatili so grob, zapečatili sovražniki in prijatelji, zapečatili z državnimi pečati in s svojimi državniškimi podpisi. A kakor je prišlo jutro velike noči, vstajenja dan, za Gospoda Jezusa, tako bo prišel vstajenja dan tudi za našo domovino. Prosi Jezusa, da pride kmalu. Poljubi Gospoda!"

Prijel je razpelo z obema rokama, pritisnil na okrvavljeno telo dolg poljub in glasno ihte prosil: "Gospod Jezus, kmalu, kmalu!"

Obrnil sem se v stran, da otrok ni videl mojih solz.

Ko sem vzel razpelo spet v roko, sem se zagledal v trpeče, in vendar sladko ljubezni polno obličje in sem tiho vzdihnil: "Gospod naš in Bog, če ne naša bolest, naj te gane bolest in trpljenje naših malih. Usmili se, reši nas o Gospod Bog vsemogočni!"

12 HARDINGOV ZAPOVEDI ZA ČASNIKARJE.

Novoizvoljeni predsednik, po poklicu časnikar, ki lastuje veliki dnevnik The Marion Star v Marion, Ohio, je izdal sledečih 12 zapovedi uredniškemu štabu in dopisnikom označenega lista:

1) Pomni, da ima vsako vprašanje dve strani; pozitivno in negativno. Seznani se s obojima.

2) Bodi odkritosrčen in drži se Faktov (dokazov.)

3) Dasiravno so napake neizogibne oprimi se natančnosti. Bolj mi ugaja eno samo resnično poročilo, kot pa sto na pol resničnih.

4) Bodi dostojen, uljuden in plemenit.

5) Povzdiguj kako stvar in ne zabavljaj čez njo.

6) V vsaki osebi je nekaj dobrega. Skušaj spravljati samo dobre stvari iz vsakega ter nikdar po nepotrebnem ne žali čut kake osebe.

7) V poročilu o kakem političnem zborovanju navajaj samo fakta; piši o stvari kakor se je v resnici vršila ne pa tako, kakor si ti želel, da bi se bila izvršila. Bodi vsemi strankami jednako nakolnjen.

8) Če bo treba igrati kako politiko, ji bomo posvetili primerne kolone na primernem mestu.

9) Piši o vsaki verski zadevi z največjo spoštljivostjo.

10) Če le mogoče, ne priobčuj stvari v sramoto kakega nedolžnega moža ali otroka s tem, da pišeš o napakah in nesrečah kakega njegovega sorodnika.

11) Ne čakaj, da se te bo vprašalo, ampak stro sam brez z vprašanja. Pri tem pa bodi pred vsem odkritega srca in čistega značaja. Ne pripuščuj grdih besed v predale lista.

12) Jaz želim, da bib il ta list tako tiskan, da se ga lahko čita v vsaki hiši ne da bi bila pri tem nedolžnost kakega otroka kaj prizadeta.

Res, zlate besede senator Hardinga; samo če bi se jih bilo mogoče v resnici tudi držati!

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravništvo:
1004 N. Chicago St. JOLIET, ILL.
Telefon: Chicago 1048.

Naročnina:

Za člane, na leto	$0.96
Za nečlane	$2.00
Za inozemstvo	$3.00

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.

OFFICE:
1004 N. Chicago St. JOLIET, ILL.
Telefon: Chicago 1048.

Subscription price:

For Members, per year	$0.96
For Nonmembers	$2.00
For Foreign Countries	$3.00

4

Uredništvo in upravništvo "GLASILA K. S. K. JEDNOTE"

želi vsem glavnim odbornikom K. S. K. J., starim in novim odbornikom (icam) krajevnih društev, vsemu članstu naše Jednote, sotrudnikom in čitateljem lista ZDRAVE, VESELE IN ZADOVOLJNE BOŽIČNE PRAZNIKE TER SREČNO NOVO LETO.

Ivan Zupan, urednik.

Zavarovanje pri društvu s trgovskega stališča.

Spisal Dr. Jos. V. Grahek.

Malo je ljudi, kateri bi za malo časa premišljevali kako velikega pomena je zavarovanje pri kakem društvu. Ker je mnogim temeljiti način poslovanja bratskih organizacij s trgovskega stališča neznan, zato delajo različne nesmiselne sodbe o takem zavarovanju. Čul sem že rojaka ki je zatrjeval, da bi moral biti prost vsakega nadaljnega asesmenta, ker spada že nad 20 let k nekem društvu. Ako bi dotičnik vzel svinčnik v svojo roko ter pričel računati kar je že vplačal v društveno blagajno, bi imel gotovo povsem drugačno sodbo o tem. Pa izračunajmo torej mi namesto njega!

Recimo, da je član N. že celih 20 let pri društvu, kamor je plačeval asesmente še po starem načinu; ker glavni odbor one Jednote ni imel v veljavi postavnega, oziroma predpisanega asesmenta za članstvo, torej tudi član N. ni plačeval zadostnih prispevkov za svojo zavarovalnino $1000—kakoršno zahtevajo vse velike zavarovalne družbe. Zdaj se je pa oglasil državni zavarovalninski oddelek zahtevajoč postavno plačilno lestvico za vse one člane te ali druge podporne Jednote. Postava veli tudi članu N takole: "Plačuj pravilni asesment, ali pa pusti organizacijo!"

Zdaj pa izračunajmo glavno stvar: Ako bi član N. plačeval $2.00 posmrtninskega asesmenta na mesec, bi znašalo to $24.00 na leto. Kako dolgo bi moral človek plačevati po $2.00 mesečno, da bi vplačal približno $1000? Nad 40 (štirideset!) let! Pri tem smo vzeli precej visok asesment $2.00 katerega član N. nikdar ni plačeval, morda samo polovico toliko, osobito še od začetka, ko je k Jednoti pristopil. Seveda pride pri tem nekaj dolarjev pri obrestih, kar ni težko izračunati. Če bi torej član N. plačeval nad 40 let bi vplačal $1000. Kako je pa s članom, ki umrje veliko prej? Vzemimo slučaj, da člana N. ubije plast kamenja v rudniku pri delu, ko še ni eno leto pri društvu. Njegovi dediči bodo dobili cel tisočak ($1000) dasiravno je ta član vplačal v Jednoto komaj $24. Da znani so mi slučaji, ko je član umrl že prvi mesec po vstopu v društvo in Jednoto; plačal je za posmrtnino komaj $2.00, a prvi teden za tem ga je zadela smrtna nesreča. Naravno, da so dobili njegovi dediči celo zavarovalnino. To je torej fraternalizem, ali bratstvo, da pomagamo eden drugemu; mi ne vemo, katero minuto, uro ali dan bomo poklicani v večnost?

Vzemite oni denar, katerega ste vplačali v društvo, pa ga naložite v banko. Koliko boste dobili koncem leta od te svote? $24 glavnice in 96c naraslih obresti. Naša K. S. K. J. bo pa izplačala vašim dedičem **tisoč dolarjev!** Tukaj je torej glavna razlika. Naravno, čim dalje živite, tem več morate plačevati v Jednotino blagajno; pri tem pa plačujete pred vsem v svojo, ali lastno blagajno. Pri tem še to omenjam, da mislim samo na posmrtniska vplačevanja; mali asesmenti za bolezen, poškodbe, onemoglosti in operacije nudijo zavarovancu tudi lepo podporo. Vsak moški, ženska in otrok bi moral biti zavarovan. Sveta dolžnost vsakega očeta in matere je, da pazi, da je vsak član njegove (njene) družine zavarovan. Če so n. pr. vsi člani družine zavarovani, je pri tem tudi hišni gospodar, ali glavar te družine zaščiten, kajti v slučaju smrti kakega njegovega sorodnika se mu ni treba bati velikih pogrebnih stroškov; takemu pokojniku lahko priredi dostojen pogreb in pri vsem tem mu bo še par sto dolarjev preostalo, katere dobi kot zavarovalnino za dotičnikom.

Osobito bi moral vsak gospodar, ki ima več fantov na stanovanju odločno od njih zahtevati, da se zavarujejo pri kakem društvu. Jaz bi že ne trpel takega človeka v svoji hiši, ki ne mara za nobeno podporno društvo. Čemu ne? Ker bi bil prisiljen v slučaju smrti njegovo telo postaviti na cestó, ali pa vzeti klobuk in ponižno prositi od hiše do hiše za njegove pogrebne stroške. Včasih (bolj poredkoma) ima tak gospodar uspeh pri kolekti, da pokrije vse stroške; v obče mora pa sam poseči v žep in doplačati primanjkljaj. Ako bi bil pa pokojnik zavarovan, bi šlo vse gladko ali brez sitnosti naprej. Na hišnem gospodarju je torej ležeče, če so vsi njegovi sostanovalci ali najemniki (borderji) zavarovani, ali ne. Ako so dotični zavarovani, je tudi sam gospodar zaščiten. Zavarujte se torej še danes—in držite se zavarovanja; jutri bo morda že prepozno! Vpišite se v društvo z Novim letom!

Hišni gospodarji in gospodinje! Pokličite vse one stanovalce ("boarderje") po vrsti in po imenih, ki so zavarovani. Ti so tudi vaši prijatelji in dobri možje (fantje), ker so že preskrbljeni, da vam v slučaju njih smrti ne bodo delali nikakih skrbi in stroškov. Oni, ki ne marajo za podporno društvo, so brezbrižniki; treba jih je pripeljati na pravo pot kar bo njim samim, pa tudi vam v dobro. Kdor se ne briga, kaj se bo z njegovim telesom po smrti zgodilo, ta je malo skrbel zase v svojem življenju. Takemu človeku ni dosti zaupati; lahko vam še nekoč uteče in Vam pusti neplačan račun na hrani ter stanovanju. Takih moških in žensk se ogibajte, ker so javnosti le v škodo.

Zavarujte se še danes, kajti čim mlajši ste ob pristopu v društvo, tem manjši asesment boste plačevali; morda jutrišnjega dne sploh ne boste dočakali? Danes boste morda še lahko prestali zdravniško preiskavo, jutri pa ne. Na noge torej, da bomo dospeli do cilja!

Opomba uredništva: Tem zlatim besedam našega novoizvoljenega vrhovnega zdravnika se v celoti pridružujemo tudi mi. Da bi ti lepi nauki in želje sobr. Dr. Graheka v resnici padle na rodovina tla! Sobr. Dr. Graheku se toplo priporočamo še za kak nadaljni članek, osobito o zdravoslovju.

Za vojne sirote.

Ko se je na letošnji, (jubilejni) konvenciji K. S. K. J. v Jolietu sprožilo plemenito misel po zmožnosti pomagati nesrečnim vojnim sirotam v stari domovini in jim poslati primerno božično darilo, je ta lepa ideja kmalu šinila v srca številnih milosrčnih društev in članov (ic) K. S. K. Jednote, da so šli na svoje samaritansko delo.

Kakor iz današnjega uradnega (XIII.) izkaza razvidno, znaša skupna kolekta $3006.17 (tritisoč šest dolarjev 17 centov!) Pri tej svoti je vpoštetih $1000 katere je minula konvenčna zbornica v to svrho določila v trajen spomin na blagopokojnega ustanovnika K. S. K. J. Rev. Fran Šušteršiča.

Kakor znano, je bil pok. Rev. Šušteršič oni mož, ki je največ dobrega storil za ustanovitev naše Jednote. Ker je ta blagi mož kasneje zbolel, je šel iskat zdravja v svojo rojstno domovino. Po tedanjih pravilih Jednote, je pa njegov potni list potekel že čez 6 mesecev, tako, da naša organizacija ni mogla plačati njegove posmrtnine, dasiravno je bil njen glavni ustanovnik in večletni zvesti član.

Ker pok. Rev. Šušteršič ni zapustil nič svojih ožjih sorodnikov in ker ima v rojstni hiši v Ljubljani spominsko ploščo, je minula konvencija soglasno sklenila postaviti za pripadajočo mu posmrtnino drug, še bolj pomembni in trajen spomenik, ter v zahvalo in trud za njegovo požrtvovalno delo pri K. S. K. J—. darovati vojnim sirotam v domovini $1000.00. Lepšega in bolj pomembnega spomenika si res misliti ne moremo.

Ta sklad za slovenske vojne sirote bo še pozna leta kot živa priča rojakom v domovini na blagega ljubljanskega domačina Rev. Fr. Šušteršiča ki je tako neumorno deloval na verškem,društvenem in tudi na narodnem polju med ameriškimi Slovenci dokler ni obnemogel.

Poleg darila K. S. K. J. ($1000.) so razna društva, člani (ice) K. S. K. J. in tudi drugi dobrotniki za ta sklad prispevali $2006.17(tako da znaša skupni znesek $3006.17 kakor že prej omenjeno.

Tozadevni odbor je potom First National banke v Jolietu dne 17. dec. poslal ves dosedaj nabrani denar na Slovensko banko v Ljubljani in sicer po zelo ugodni ceni K 143.87 za $1. za kar bo Slovenska banka v Ljubljani izplačala **K432.500 (Štiristo dvaintrideset tisoč pet sto Kron!)** Razdelitev te svote je označena koncem današnjega (XIII.) izkaza.

Pri tej priliki si šteje tudi uredništvo "Glasila K. S. K.Jednote v prijetno dolžnost, da izreka najlepšo zahvalo vsem blagim dobrotnikom slovenskih vojnih strot. Bog naj vsem skupaj poplača! Gotovo se Vas bodo te sirote večkrat iskreno spominjale v detinskih molitvah, da naj Vam bo nebeški Oče obilen plačnik.

Gotovo bo to nepričakovano novoletno darilo članstva K. S. K. J. v veliko veselje in pomoč nesrečnim vojnim sirotam v domovini.

Naj nas pri tem tolaži zavest, da je K. S. K. J. v resnici podporna mati vdov in sirot ne samo v Ameriki, ampak tudi v stari domovini!

Skupina dečkov, (vojnih sirot) iz Marijanišča v Ljubljani. Gojenci delajo slamnike.

Skupina vojnih sirot Zavetišča sv. Jožefa v Št. Vidu nad Ljubljano.

BESEDILO MARGHERITSKE POGODBE.

Člen 1. Med kraljevino Italijo in kraljevino SHS se ugotavlja tale meja::

Od gorskega vrha Peč (kota 1111), kjer je tromeja med Italijo, Avstrijo in Jugoslavijo, do višine Jalovca (2643) je mejna črta, ki se naknadno ugotovi v terenu in ki teče v glavnem s severa na jug ter seče Ponco (kota 2277); za Jalovcem linija, ki sledi razvodju med Sočo in Savo do Korena do Triglava (kota 2868), na to razvodje med Sočo in Savo od Bohinja do severovzhodnih pobočij Možiča (kota 1602) in sicer, tako, da se ta črta dotika Lepe Špice (kote 2398), Vogla (kote 2348), Lavševice (kote 2003) in Kuka (kote 2085); od severovzhodnih ogronkov Možica na vzhodno pobočje Porezna (kota 1631) gre meja v splošnem od severa na jug, od vzhodnih obronkov Porezna gre meja na zapadno pobočje Blegoša (kote 1562) in sicer od zapada na vzhod tako, da pripadejo Novaki Italiji, Davče pa Jugoslaviji; od zapadnih obronkov Blegoša na vzhodno pobočje Bevka (kote 1050) teče meja od severovzhoda proti jugozapadu, tako, da ostanejo vasi Leskovica, Koprivnik in Zavoden Jugoslaviji, prelazi pri Podlanišču pa Italiji; od zapadnih pobočij Bevka teče meja tik zapadno od Hotederšice in sicer tako, da ostanejo vasi Javorjidol, Žiri, Opale, Hlevišče, Rovte in Hotederšica v Jugoslaviji, vasi Praprotno brdo, Vresnik, Breznik, Zavratec in Medvodje brdo Italiji; od tukaj teče meja do Zelš in sicer najprej na zapad ob jarku pri cesti s Hotedršice na Planino, tako da ostanejo Planina, Unec, Rakek in Zelše Jugoslaviji. Od Zelš teče meja proti Čabranki v smeri od severozapada na jugovzhod in sicer po vzhodnih pobočjih Javornika (kota 1268); vasi Dolenja vas, Dolenje Jezero in Otok, Cirkniško jezero ostanejo Jugoslaviji, dočim pripadejo višine kota 875,935 in 963 Italiji; od tu teče meja ob vzhodnih pobočjih Bičke gore (1236) in plecegore 1037) in sicer tako, da pripade Leskovca dolina Italiji. Mejna črta teče zapadno od Škodovnika in vzhodno od Cifer (kota 1399) in doseže Čabranko, ki ostane Italiji; od Čabranke do Griže pojde mejna linija v splošnem od severovzhoda na jugozapad, vzhodno od Trstenika (kota 1243) se dotika kote 817 jugovzhodno Suhove, se obrne južno od Zidovja (kota 660) in teče vzhodno od Griže, tako da ostaneta vasi Klana in Brezo Italiji, Studeno pa pripade kraljevini SHS. od Griže do meje reške države teče mejna črta s severa na jug do vozne ceste iz Rupe v Kastav pri bližno na sredi pota med Jurčiči in Spinčiči, na to preko ceste in v ovinku zapadno od vasi Mizeri in Trinajstiči, ki ostaneta Jugoslaviji, doseže cesto iz Matulj ob razpotju vzhodno od Matulj; na cesti iz Kastva v Reko doseže severno mejo reške države ob severni točki vasi Rubeži, 500 m južno od trojnega razpotja na zapadu Kastva. V kolikor ne pripadejo ceste pri Kastvi Italiji, odnosno reški državi, jih bosta svobodno vporabljali tako Italija kakor Reka.

Člen 2. Zader in doli navedeno ozemlje se priznavata kot sestaven del kraljevine Italije. Zadrsko ozemlje obsega mesto in katastralno občino ter katastralne občine, odnosno dele občin Arbanasi, Črna, Bokanjac in tisti del občine Dikle, ki ga določa črta od morja približno 700 m jugovzhodno od Dikle v ravni smeri severovzhodno do kote 66 (Gruž). Posebna pogodba bo določila odnošaje med ozemljem, ki pripade Italiji in teritorijem, ki ostane Jugoslaviji. Po tej pogodbi se bodo tudi pravično razdelili občinska in deželna imovina, kakor tudi deželni in občinski arhivi.

Člen 3. Kot bistven del kraljevine Italije se priznavajo tudi otoki Čres, Lošinj, Lastva in Pelagruž z manjšimi otoki in skalinami, v kolikor se nahajajo v upravnih mejah istrske pokrajine. Vsi drugi otoki se priznavajo kot sestavni del kraljevine Jugoslavije.

Člen 4. Priznava se popolna svoboda in neodvisnost države Reke, ki jo bosta obe pogodnici večno respektirali. Reško državo tvorijo: 1.) corpus separatum (sedanje reško mesto in okraj); 2.) pas nekdaj istrskega ozemlja z mejami na severu; črta južno od Kastve do Sv. Matije; Serdoče pripade Jugoslaviji, vozna cesta severno od železnice na Matulje in trojno razpotje na koti 272, ki vodi zapadno Kastva na Rupo, pa pripade reški državi; na jugu črta, ki vodi od Matulj do morja pri Preluki in ostavlja kolodvor in Matulje Italiji.

Člen 5. Podrobne meje bodo trasirale na terenu razmejitvene komisije, sestavljene iz italijanskih in jugoslovanskih delegatov. V slučaju nesoglasja razsoja o obmejnih vprašanjih brez priziva predsednik švicarske republike.

Člen 6. Italija in Jugoslavija sklicета v teku dveh mesecev po pravomočnosti te pogodbe konferenco strokovnjakov, ki imajo v najkrajšem času predložiti obema vladama najtočnejše predloge, po katerih bi se mogli vzpostaviti čim najiskrenejši gospodarski in finančni odnošaji med Italijo in Jugoslavijo

"S. N."

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.

Telefon 1048.

od ustanovitve do 1. decembra 1920 skupna izplačana **podpora $1,897,036.20.**

GLAVNI URADNIKI:

Glavni predsednik: Joseph Sitar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik: Math Jerman, 332 Michigan St., Pueblo, Colo.
II. podpredsednik: Frank Opeka, 26 Lenox Ave., North Chicago, Ill.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: John Dečman, Box 168, Forest City, Pa.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Ažbe, 620—10th St., Waukegan, Ill.
Pooblaščenec: Ralph F. Kompare, 9206 Commercial Av., So. Chicago, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Josip Dunda, 804 North Raynor Ave., Joliet, Ill.
Martin Nemanich, 1900 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Math Kostainšek, 3002 No. 3rd Ave., Virginia, Minn.
John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
Frank Frančič, 8205 National Ave., West Allis, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihael J. Kraker, 719 E. 3rd St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23rd St., Chicago, St.

PRAVNI ADBOR:

Anton Burgar, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Joseph Russ, 6517 Bonna Ave., N. E., Cleveland, O.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILA K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Telefon Chicago 1048.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na "GLASILO" K. S. K. JEDNOTE, 1004 N. Chicago, St., Joliet, Ill.

Vsem uradnikom (icam) krajevnih društev, cenjenim članom in članicam K. S. K. J.

ŽELIM VESELE IN ZADOVOLJNE BOŽIČNE PRAZNIKE, TER SREČNO, VESELO IN USPEŠNO NOVO LETO.

Josip Sitar, predsednik K. S. K. J.

PRAV VESELE IN ZADOVOLJNE BOŽIČNE PRAZNIKE, TER SREČNO, VESELO NOVO LETO!

Želim vsem odbornikom in odbornicam krajevnih društev, vsemu članstvu naše Jednote in prijateljem ter znancem!

Josip, Zalar, gl. tajnik K. S. K. J.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA.

Na novo prijavljena društva za bolniško centralizacijo.

Od zadnjega uradnega naznanila do danes, so se prijavila k bolniški centralizaciji K. S. K. J. nadaljna tri društva.

Dr. sv. Janeza Krstn, št. 14 Butte, Mont.
Rr. sv. Barbare št. 74 Springfield, Ill.
Dr. sv. Družine št. 109 Aliquippa, Pa.

Skupno število društev pristoplih v centralni bolniški sklad znaša sedaj 34.

K sklepu še enkrat uljudno prosim vse tajnike (ice) društev, ki so že pristopila v ta oddelek, da mi v najkrajšem času odgovore na pet onih vprašanj, ki so bila pod to rubriko objavljena v zadnji številki "Glasila".

S sobratskim pozdravom **JOSIP ZALAR**, gl. tajnik.

DAROVI ZA VOJNE SIROTE

XIII.. izkaz.

Društvo sv. Antona Padov. št. 72 Ely, Minn. Nab. John Otrin.

Darovalci: Društvo sv. Antona Padov. št. 72 $5,00, Frank Veranth $5.00; po $1.00: John Otrin, Steve Rukavina, Joe Koščak, John Stembal in Margareta Peček; Joe Kastelc 75c; Uršula Tratnik 60c; po 50c: Geo Peternell, John Jerich, Stanko Vesel, Anton Mikulič, neimenovan prijatelj, John Shega, Helena Marn, Josip Zgainer, John Koprivc, Frank Grebenc in Josip Železnikar, po 25c: Leopold Erchull in Joe Vertnik.

Skupaj $22.35.

Današnji izkaz	$.... 22.35
Zadnji (XII.) izkaz	$2083.82
Skupaj	**$3006.17**

Za zgoraj označenih $3006.17 se je odposlalo v staro domovino 432.500 kron (ŠTIRISTO DVAINTRIDESET TISOČ PETSTO KRON.) Od te svote se je poslalo 200,000 kron na Škofijsko društvo za varstvo sirot v Ljubljani, 232.500 kron pa se je poslalo kot obrestno vlogo na Ljubljansko kreditno banko. Ta denar se je deponiral na ime K. S. K. Jednote in to radi tega, ker smatramo, da poleg sirot do sedaj nam naznanjenih, je še veliko takih, ki so vsled vojnih razmer postali slepi, pohabljeni in za celo življenje poškodovani. Imaajo gotovo velike družine, ki trpe, pomanjkanje in ki so neobhodno potrebne podpore in pomoči. Ker pa do danes še nimamo natančnih podatkov in pojasnil o teh sirotah, zaradi tega se je 232.500 kron naložilo na ime K. S. K. Jednote pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani z namenom, da se denar izplača vojnim sirotam, kakor hitro dobimo potrebne ter zanesljive podatke in informacije.

K sklepu izrekamo najprisrčnejšo hvalo vsem darovalcem in darovalkam, kakor tudi vsem onim, ki so na katerkoli način pripomogli, da se je tako lepo vsoto nabralo. Bog naj vsem stotero poplača in sirote, ki bodo deležne podpor, se bodo v molitvah vseh darovalcev gotovo spominjale.

Darovi se bodo tudi v bodoče radovoljno sprejemali, in kadarkoli se bo denar izplačal, se bo v "Glasilu" poročalo, koliko in komu se je nakazal. Za odbor:

Jos. Zalar, gl. tajnik. **Jos. Sitar**, gl. predsednik..
Rev. F. J. Ažbe, duh. vodja.

Društvena naznanila in dopisi

NAZNANILO.

Društvo Vit. sv. Jurija št. 3 Joliet, Ill., je imelo dne 12. dec. glavno letno zborovanje in volitev uradnikov za prihodnje leto 1921. V odbor so bili izvoljeni sledeči: Predsednik, Anton Nemanich, st.; podpredsednik, Joseph Klepec; tajnik, Joseph Panian; zapisnikar, John Nemanič; blagajnik, Štefan Stanfel; zastopnik, Joseph Wolf; nadzorniki: John Kren, st., Joseph Marinčič in John Papič; zastavonoše: John Mušič in Mihael Mušič; maršal, John Stublar, st.; reditelj, Joseph Konduš.

Nadalje opominjam vse člane tega društva, da bi vsakdo, kateri kaj društvu dolguje plačal še pred koncem t. l., da mi bo s tem omogočeno o pravem redu knjige zaključiti. Tudi uljudno prosim vse tiste člane, kateri s plačevanjem odlašajo, da bi od zdaj za naprej vsaki mesec redno plačevali, zato ker asesmenti nekaterih članov bodo veliko višji od sedanjih, in če kateri s plačevanjem zaostane po dva meseca ali še več, potem se mu nabere hitro velika svota, katero bo veliko težje pogrešal, kakor pa ako plačuje vsaki mesec redno; z odlašanjem si nikdo nič ne prihrani tajniku pa s tem veliko nerednosti prizadenete.

Vsem članom(icam) sobratski pozdrav in vesele božične praznike in srečno Novo leto 1921!

Joseph Panian, tajnik.

NAZNANILO.

Na redni mesečni, oziroma glavni seji dr. sv. Jožefa št. 12 v Forest City, Pa., so bili izvoljeni sledeči uradniki za leto 1921:

Predsednik, Josip Kamin; podpredsednik, Fr. Pancar; I. tajnik, Frank Zidar, Box 672, Forest City, Pa.; II. tajnik John Zalar; blagajnik; Ig. Pancar; gospodarski odbor: preds. tega odbora, John Dečman, I. Martin Muhič, II. Gregor Vrhovšek, III. Frank Telban; zastopnik, John Telban; sprej. odbornika: Frank Oražen, Frank Kamin; vratar, Gašper Kovačič; reditelj, M. Grum; maršala, L. Omahen, Ig. Marolt; zastavonoša, M. Molk; banderonoša, J. Tornič; poslanci za Forest City; Jernej Intihar, Anton Zupančič I.; za Browndale, Anton Markel; za Vandling Rudolf Kamin; zdravniki: Dr. C. R. Knapp, Dr. G. T. McGuine, Dr. B. E. Costello.

Tem potom naznanjam vsem članom našega društva, ki so na potnih listih, da naj pošljejo denar za društv. in Jed. prispevke za tekoče leto na novoizvoljenega I. tajnika sobr. Frank Zidar-ja, Box 672, Forest City, Pa., in ne več na zdolej podpisanega.

Pri tej priliki se lepo zahvaljujem vsem članom na potnih listih, ki so tako točno plačevali asesmente tekom zadnjih 4 let mojega delovanja kot dr tajnik. Apeliram sedaj na vas, da boste ravno tako točni še za naprej, kot ste bili v preteklosti in se vam ni treba potem bati, da bi prišlo do kakega nesporazuma med vami in društvom; ker kjer je točnost, tam je tudi red, in to je tudi bilo ves čas mojega delovanja kot tajnik.

K sklepu še voščim vesele, zdrave in zadovoljne božične praznike, ter srečno in uspešno Novo leto vsemu članstvu K. S. K. J. posebno pa članom(icam) dr. sv. Jožefa št. 12 K. S. K. J.

Frank Telban, bivši tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada tajniko društva sv. Vida št. 25 K. S. K. J., Cleveland, O., se tem potom naznanja članom goriomenjenega društva sklep seje z dne 5. decembra t. l., kakor sledi:

Na praznik rojstva našega Gospoda, to je dne 25. decembra (Božič) se naše društvo korporativno vdeleži sv. maše ob 10. uri dop. v cerkvi sv. Vida. Torej so prošeni člani, da se polnoštevilno udeleže te sv. maše. Zbirali se bomo v Knavsovi dvorani ob pol 10. uri.

Voščim vsem članom in članicam vesele božične praznike in ostajam s sobratskim pozdravom.

Josip Russ, tajnik.

NAZNANILO.

Vsem članom in članicam dr. sv. Petra št. 30, Calumet, Mich., se naznanja, da kakor že v "Glasilu" sporočano, da sem bil podpisani izvoljen tajnikom za leto 1921 na letnem glavnem zborovanju dne 28. novembra. Ker pa so razmere tako nanesle, da sem se moral zaradi mojih osebnih žadev odpovedati tajništvu, je bil na seji dne 12. decembra izvoljen novi tajnik sobr. **John R. Šterbenc, 174 Woodland Avenue, Laurium Mich.** Torej v vseh zadevah, tikajočih se tajniškega posla se po novem letu obrnite na omenjenega sobrata in ne več na mene.

Pozdrav vsemu članstvu K. S. K. Jednote.

Frank Vesel, bivši tajnik.

NAZNANILO.

Društvo sv. Petra in Pavla, št. 51 v Iron Mt. Mich., je imelo glavno sejo dne 5. decembra in so bili izvoljeni sledeči uradniki za leto 1921:

Predsednik, Frank Staniša; podpredsednik, Jakob Shvaj I. tajnik, Anton Podgornik; II. tajnik, John Chinderle; blagajnik, Matija Kozan; zastopnik Florjaan Mešnik; nadzorniki: Jožef Kattnik, Jožef Grailer in John Shvaj; bolniška obiskovalca: John Kovačič in Anton Kosin; redar, Louis Brce; vratar Gašper Brce; zastavonoša, Peter Zmerzlak; banderonoša, Jožef Kosin; društveni zdravnik, Dr. Dockery; odbornik za dvorano, Emil Kral.

S pozdravom ostajam Vaš sobrat,

Anton Podgornik, tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada dr. sv. Alojzija št. 52, Indianapolis, Ind., se naznanja, da je to društvo na svoji glavni seji soglasno sklenilo pristopiti k centralizaciji bolniške podpore pri K. S. K. J. z vsemi moškimi člani.

V odbor za leto 1921 so bili izvoljeni sledeči uradniki:

Predsednik, Josip S. Zore, 772 N. Haugh St.; podpredsednik, Anton Sekula; I. tajnik, Josip Urajnar; II. tajnik, Fr. Markič; zapisnikar, Martin Česnik; blagajnik, Frank Urajnar; zastopnik, Rev. Ciril Orendac; nadzorniki: I. Anton Rudman, II. Josip Smrdelj, III. John Kovač; reditelj, Anton Gerbajs; vratar John Hutar.

Redna seja se vrši vsako prvo nedeljo v mesecu v Josip Gačnikovi dvorani na 905 N. Ketcham St. Vsa pisma zgoraj omenjenega društva naj se v bodoče pošiljajo na novoizvoljenega tajnika sobr. Jos. Urajnar, 2820 W. St. Clair St., Indianapolis, Ind. Člani, ki ste na potn. listih potrpite malo, da vam novi tajnik pošlje prave račune za leto 1921.

S sobratskim pozdravom,

Frank Sabotin.

NAZNANILO.

S tem naznanjam članom dr. sv. Jožefa št. 58, Irwin, Pa., žalostno vest, da je dne 8. dec. t. l. umrla naša članica Ivana Strajner, živeča v Claridge, Pa. K društvu je pristopila dne 16. maja 1905 in je bila stara ob svoji smrti 57 let. Pogreb se je vršil dne 10. dec. v Irwin, Pa. na katoliškem pokopališču. Priporočam jo vsem članom(icam) našega društva v molitev in blag spomin.

Sobratski pozdrav,

Thos. Oblak, tajnik.

NAZNANILO.

Dr. sv. Lovrenca št. 63 K. S. K. J., Cleveland, O., je na svoji letni seji izvolilo odbor za leto 1921:

Predsednik, Anton Globokar; podpredsednik, Andrej Slak; I. tajnik, Anton Kordan; II. tajnik, Joseph Trček; pom. tajnik, Joseph Jeric, ml.; zapisnikar, Joseph Košak; blagajnik, Ignac Godec; zastopnik, Jakob Jančar; nadzorniki: Ant. Gliha, Fr. Perko in And. Potisek. novoizvoljenim želim mnogo uspeha na dr. polju. Nadalje članom in članicam dr. sv. Lovrenca in vsim članom in članicam K. S. K. J. voščim vesele božične praznike, in ob enem srečno in veselo Novo leto.

Bratski pozdrav,

Anton Kordan, tajnik.

NAZNANILO.

Društvo Marije Vnebovzete št. 77, Forest City, Pa., je na svoji redni seji dne 12. dec. 1920 soglasno izvolilo ves stari odbor še za prihodnje leto 1921, kakor sledi:

Anton Žigon, predsednik; Fr. Matos, podpredsednik; John Osolin, I. tajnik; John Jakelj, II. tajnik; Lovrenc Kotar, blagajnik; Anton Bokal, zastopnik; Matija Kamin, Fr. Končar, Joseph Polončič, gospodarski odbor; Joseph Kotar, Maršal; Ciril Grum, zastavonoša; Ignac Novak, John Kotar, redarja; Frank Novak, Frank Ceglar, poslanca za Forest City; John Okoren, poslanec za Browndale; Joseph Peterlin, poslanec za Vandling; Dr. E. B. Costello, Dr. C. R. Knapp, dr. zdravnika.

Društvena seja se vrši drugo nedeljo v mesecu v mestni dvorani.

Vse člane dr. Marije Vnebovzete se prosi, da se redno vdeležijo mesečnih sej in da tudi redno plačujejo svoje asesmente vsaki mesec in s tem pomagajo društvenim uradnikom, da lahko o pravem času napravijo mesečna poročila. Posebno pa ste prošeni, da se vsi vdeležite prihodnje seje 9. jan. 1921; na tej seji bode prebran račun za leto 1920, poleg tega se bode tudi prvič pobiralo asesmente po novi lestvici katera stopi v veljavo 1. Jan. 1921, zato je dolžnost vsakega člana, da se vdeleži te seje da bode pozneje vedel v kateri letnik (razred) spada in koliko asesmenta bode plačeval po novi lestvici.

H koncu pozdravljam vse člane in članice K. S. K. J. širom Amerike in jim želim vesele božične praznike in srečno Novo leto 1921.

John Osolin, tajnik, Box 492.

NAZNANILO.

Iz urada dr. Mar. Sedem Žalosti št. 81, Pittsburgh, Pa., se naznanja vsem članicam imenovanega društva, da se vrši prihodnja (glavna) seja de 26. decembra t. l. točno ob 1. uri popoldne.

Ker bo na tej seji volitev odbora za l. 1921 in še več drugih važnih točk na dnevnem redu, zato so prošene vse cenjene sosestre, da se te važne seje gotovo udeleže, in da si izberete odber po svoji volji, katera se ne vdeleži te seje bo plačala $1.00 kazni; izgovor je le bolezen.

K sklepu tega dopisa pozdravljam vse člane in članice K. S. K. J. in jim želim vesele božične praznike.

Josipina Fortun, tajnica.

NAZNANILO.

Vsem članom dr. sv. Roka št. 113 Denver, Colo., naznanjam, da so bili izvoljeni na letni seji dne 9. dec. sledeči uradniki za leto 1921:

Predsednik, Štefan Prelesnik, 4526 Pa. St.; podpredsednik John Škrjanc; I. tajnik, Josip Erjavec, 631 E. 49 Ave., II. tajnik, Frank Tanko, ml.; blagajnik, John Baudek; zastopnik, Josip Erjavec; nadzorni odbor: preds. Peter Burkat, Josip Baudek in John Turk; bolniški odbor, preds. Leop. Koršič; pomočniki po obecednem redu. Seja se vrši vsak drugi četrtek v mesecu v domu slovenskih društev na 4468 Washington St. točno ob 8. uri zvečer; torej bi priporočal, da se bratje udeleže seje vsakikrat v polnem številu tako zanaprej, kakor dosedaj in potem nam je napredek zagotovljen.

S sobratskim pozdravom,

Josip Erjavec, I. tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada dr. sv. Valentina št. 145 Beaverfalls, Pa.

Naše društvo je določilo na seji dne 12. dec., da mora vsak društvenik zanaprej plačevati 25c več v društveno blagajno vsled tega, ker smo bolniško podporo zvišali na $7 tedensko ali po $1.00 na dan. Zanaprej bo skupaj plačeval vsak član v društveno blagajno 75c mesečno. Sicer je naše društvo že na seji dne 10 okt. določilo pristopiti v bolniško centralizacijo K. S. K. J.; o tem se je na seji 14. nov ponovno razpravljalo ter je članstvo vsled nekaterih potežkoč zavrglo svoj prvi sklep glede bolniške centralizacije. Tako plačujemo za naprej 25c več v društveno blagajno in bomo prejemali $1 več bolniške podpore na teden ali namesto $6. bo podpora $7 (sedem). Toliko v prijazno naznanje članom našega društva.

Člane našega društva dalje prosim, da v kar največjem številu prihajajo na društvene seje. Na seji 12. dec. sem opazil, da je bilo čisto malo članov navzočih, in to je bila celo zadnja (letna) seja! vsled česar ni bilo niti dosti kandidatov na razpolago za novi odbor.

Prosim Vas, da se bolj za društvo zanimate; ne smete izgovorov delati, da se tega ali onega člana ne potrebuje za kak odbor. Sleherni član je dolžan, da kaj dobrega ukrene za društvo, en sam ne more izvrševati dveh ali celo treh poslov; v to tudi ni nihče primoran!

Člani, ki ne dobivajo redno "Glasila" naj se prijavijo s pravim naslovom pri društvenem tajniku.

Naš novi odbor za l. 1921 je sledeči: Predsednik, Ignac Krklec; podpreds., Mike Hudak, I. tajnik, Nikola Klepec; II. tajnik, Frank Flajnik; zastop., Ig. Krklec, začasni blagajnik, Ivan Flajnik; nadzorniki: Fr. Brožič in Nick Cavrič; zastavonoše: Jakob Kuzma in Mijo Petir; bolniški odbor: za Fallston in okolico, Štefan Šostaric; za Beaverfalls, Mijo Hudak.

S sobratskim pozdravom,

Josip Kemfelja, tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada dr. sv. Jeronima št. 153 Canonsburg, Pa.

Vsem članom in članicam zgoraj imenovanega društva se tem potom naznanja, da so bili na zadnji glavni seji dne 5. dec. izvoljeni sledeči novi uradniki za prihodnje leto:

Predsednik, Anton Bevc, ml., Box 216, Canonsburg, Pa.; tajnik in zastopnik, Frank Chep-

(Dalje na 6. strani.)

(Nadaljevanje s 5. strani.)

lap, Box 80, Canonsburg, Pa.; blagajnik, Frank Kirn; zapisnikar, Anton Tomšič; nadzorni odbor: Anton Bevc st., Anton Krašna in John Gorjup; zastavonoše: Frank Wende in August Novak; maršal, Frank Krulc.

Društvene seje se bodo vršile v prostorih sobr. Anton Bevc, star., vsako prvo nedeljo v mesecu. Prosim cenjene člane in članice, da to blagohotno vpoštevate in da boste bolj redno prihajali k društvenim sejam!

Končno pozdravljam vse članstvo K. S. K. J. ter Vam ob enem voščim vesele božične praznike in srečno Novo leto 1921.

Frank Cheplak, tajnik.

Chicago, Ill.

Dan za dnem prihajajo v listih poročila, da podjetniki raznih tovarn odpuščajo delavce z izgovorom, da ni naročil za produkte. Brezposelnost v deželi postaja čimdalje večja, najbolj so prizadete istočne in centralne države, v katerih je največ tovarn za izdelovanje oblek in raznih vsakdanjih potrebščin. Razumljivo je, da so največ prizadeti neorganizirani delavci in v mnogih slučajih je dokazano, da so se podjetniki poslužili sredstva, da so pri enih vratih odpuščali delavce z izgovorom, da nimajo naročil, pri drugih vratih so pa ravno iste delavce sprejemali nazaj za nižjo plačo, dobro vedoč, da delavci ako so neorganizirani se nemorejo postaviti v bran. In ravno to se je zgodilo v slamnikarski industriji v Chicagu,ker so podjetniki dobro organizirani v Chicago Millinery Manuf. Assn., ter izrabili priliko in so toliko odtrgali od kosa, da ženske zaposlene v tej stroki ne morejo ničesar zaslužiti. Da se je to zgodilo, je treba iskati vzroke v tem, ker so se delavke vse premalo zanimale za organizacijo, misleč da brez organizacije tudi lahko izhajajo. Ako prelistamo zgodovino slamnikarske industrije v Chicagu, ki nam dokazuje, da so slamnikarce pred vojno služile boljše kakor pa danes, in da so bili podjetniki v tej industriji med vojno zadnji, ki so povišali plače v primeri z draginjo. In da se je to doseglo, ima precej kredita tudi org. United Hatters of N. A., katera organizacija je bila zadnjih par let na delu organizirati slamnikarce, ter zboljšati delavske razmere. Da vspeh ni bil tak kakoršnega bi bilo pričakovati je vzrok, ker se delavke vse premalo brigajo za svoje interese in to posebno še slovenske-slamnikarce, ki tvorijo večino v tej industriji v Chicagi. Veliko slovenskih slamnikarc je pa prišlo do spoznanja da je zadnji čas, da se organizirajo ako nočemo, da nam podjetniki ne vzamejo še tega, kar smo si z teškim trudom pridobile. In te slamnikarce so imele pred kratkim sestanek, ter sklenile, da bodo povzele korake in skušale organizirati rojakinje v slovenski lokal in pridružiti ga k org. United Hatters of N. A. Te slamnikarce sedaj apelirajo na vas, da se odzovete vabilu za sklicanje prve ustanovne seje, katera se vrši v kratkem. Dan in kje se bode vršila seja, bode objavljen v posebnih letakih in rasposlan na vse slov. slamnikarce. Prepričane smo, da bodo nekatere rojakinje oporekale temu in navajale vzroke, da odpotujejo v stari kraj i. t. d. in druge zopet da preveč slamnikarc pride iz starega kraja, katere je težko pridobiti za organizacijo. Res je, da pride precej izurjenih slamnikarc iz domovine in ako organiziramo slovenski lokal jih bode lahko pridobiti, ker se jim bode v slovenskem jeziku pojasnilo pomen organizacije in naša dolžnost je da jih obvarjemo, da ne bodo predmet izkoriščevanja slamnikarskih podjetnikih.

Nepotrebno je še nadalje poudarjati kakšne so razmere, ker to same dobro veste, zato še enkrat apeliramo na Vas da agitirajte med rojakinjam in pridobivajte članice.

Pripravljalni odbor.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Umrli so v Ljubljani: Alojzij Požgaj, posestnikov sin, 8 let. — Bojan Košmerl, sin žel. nadrevidenta, 10 let. — Leopoldina Kunaver, izkuharica, 49 let. — Terezija Žgajnar mesarica, 64 let. — Marija martinčič, ključkinja, 27 let. — S. Elizabeta Štern, bolniška sestra 57 let. — Frančiška Intihar, cerkvenikova vdova, 80 let. — Ivan Bevc, kovač, 45 let. — Franc Veternik, invalid, 60 let. — Jožefa Šlibar, posestnica, 49 let. — S. Terezija Leonija Bahovec, usmiljenka, 61 let. — Janez Tifold, hiralec, 79 let. — Barbara Špacapan, žena železničarja, 47 let. — S. Karolina Cecilija Medvedič, usmiljenka, 32 let.

Smrtna nezgoda na kolodvoru. V petek 19. nov. ob 9. uri dopoldne je bila na glavnem kolodvoru smrtna nezgoda. Železniški uslužbenec, 22letni Alojzij Perme, rodom iz Šmarjete na Dolenjskem, je zjutraj snažil na tiru. Iz postaje proti Zalogu je vozil simplon-ekspres. Perme se je hotel vlaku ogniti in je skočil na drugi tir. V tem trenotku je privozil dolenjski vlak. Lokomotiva je vrgla Permeta pod vlak ter mu zdrobila glavo. Bil je na mestu mrtev. Ostavlja nepreskrbljeno mater-vdovo, ki stanuje v Šiški, Žibertova ulica št. 269. Na fronti je bil mladi in veseli Lojze zaveden jugoslovenski deklerant, ki je s pesmijo lajšal tovarišem lakoto.

Smrtna nesreča. 63letni Anton Mencinger iz Boh. Bistrice št. 27 je odšel v nedeljo 7. novemb. 1920 v Spodnje Gorjuše. Ker se 9. novembra še ni vrnil domov, je naznanil njegov sin orožnikom v Boh. Bistrici, da se je oče najbrže ponesrečil. Orožnika, narednik Martin Rudolf in poizkusni stražnik Lavoslav Plesničar, sta šla v družbi treh civilistov iskat Ant. Mencingerja. Dne 9. nosembra okolu 12. je našla patrulja Mencingerja mrtvega v gozdu Zaledena, ki leži približno 800 korakov od Nomenja. Mrlič je ležal pod 10 metrov visoko skalo. Poizvedbe so dognale, da je odšel rajni Mencinger 7. novembra ob pol 6. zvečer iz Gorjuš popolnoma trezen z majhno svečico proti Nomenju, katera mu je morala kmalu zgoreti. Ker je bilo zelo temno je Mencigner zgrešil v deževju pravo pot, padel sskale in se ubil. Dr. Vacek je ugotovil, da si je Mencinger razbil lobanjo, zlomil roko in zmrznil. Mrliča so prepeljali v Boh. Bistrico in ga dne 11. nov pokopali.

Nezgoda. Vinko Pavlin, žagar na cirkularni žagi Katarine Ambrožič je s cirkularjem rezal deske. Pri tem mu je tako nesrečno spodletelo, da mu je cirkular porezal štiri prste. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico.

Umrla je v Litiji ga. Uršula Preinalk, posestnica, v Čadramu pa učiteljica ga. Mara Hren, roj. Pavlič. N. v. m. p.!

Umrl je v Preddvor na Gorenjskem bivši ljubljanski odvetnik g. dr. Maksimilijan Wurzbach pl. Tanenberg. V Ljubljani je umrla gospa Terezija Omeje, vdova poštnega oficiala in hišna posestnica; pri Sv. Bolfenku pri Središču nadučiteljica soproga in posestnica ga. Jožefa Cajnko, v Gaberju pri Rogatcu pa učiteljica Zorka Artič, roj. Sirnik, stara 24 let. P. v. m.!

Umrl je v Škofiljah pri Dipavči posestnik in mlinar Jakob Dujc, star 80 let. Pokojnik je bil znan kraški veljak.

V Bovcu na Goriškem je umrla gospa Ana Strausgitl v lepi starosti 99 let, vdova po pokojnem Francu, večletnemu županu. Bila je mati višjesodnega svetnika Edvarda Strausgitla, posestnika in trgovca v Bovcu. Leta 1886 je spremljala svojega moža na Lavričev "Veliki tabor" na Vipavsko in je vzgojila svoja sina v narodnem duhu. Ohranimo ji blag spomin!

Za ravnatelja vseučiliškega botaničnega vrta v Ljubljani je imenovan profesor Alfonz Paulin, znani naš odlični botanik.

Italijanski publicist v Ljubljani. 19. nov. je prispel v Ljubljano znani italijanski publist Mario Nordio, ki je bil v balkanski vojni poročevalec italijanskih listov na srbski fronti. Prišel je v Jugoslavijo v prepričanju, da bo sedaj lahko navezati prijateljske stike med italijanskimi in jugoslovenskim narodom in je bil nadvse razočaran in presenečen, ko se mu je odkrito povedalo, da v sedanjih razmerah ni misliti na karšenkoli prijateljske odnošaje med Italijani in Jugosloveni. Mario Nordio se je odpeljal v Zagreb in Beograd da stopi v stik s tamkajšnjimi političnimi krogi.

Italijani postavijo v Triglaskem pogorju spomenik kralju. Rim, 15. nov. Minister za osvobojene kraje Salata je sprožil misel, da bi se v Triglavskem pogorju postavil ogromen spomenik kralju-"zmagovalcu" Viktorju Emanuelu. Kralj bi naj sedel na konju in s sabljo kazal na skrajne meje "italijanskih pravic in italijanske obrambe". Misel ministra Salate je našla v rimski javnosti navdušen odmev.

Italijani nastopajo z bombami proti Slovencem. Gorica, 18. nov.—Snoči je imelo tukajšnje "Glasbeno in pevsko društvo" v dvorani hotela "Central" svoj koncert. Dvorana je bila nabito polna. Ravno, ko je med koncertom imel nastopiti moški zbor, je ob vratih, ki vodijo v vestibul, pred dvorano z močno detonacijo eksplodirala bomba, ki jo je vrgla neprijateljska roka najbrž s ceste. Vse šipe v dvorani in v bližini so bile razbite. Zračni pritisk je dvignil vhodna vrata. Vsled eksplozije je nastala med publiko velika panika. K sreči ni niti panika niti eksplozija zahtevala človeških žrtev. Ko se je dvorana izpraznila, je moški zbor kot zadnji odhajal iz dvorane na cesto, pevaje himno "Hej Slovani". Na cesti pred dvorano je bilo zbranih mnogo Italijanov in italijanskih vojakov. Dasi so se pri v hodu v dvorano našle še štiri ročne granate, ki pa niso eksplodirale. Vidi se, da je bil ta atentat, ki bi bil lahko imel strašne posledice, sistematično pripravljen.

Gorica. 18. nov. V dvorano hotela "Central", pred katero je včeraj zvečer, kakor javljeno, med koncertom "Glasbenega in pevskega društva" eksplodirala bomba, so prihajali danes zgodaj zjutraj posestniki koncerta, da poiščejo predmete, ki so jih izgubili v paniki, ko so v gnječi zapuščali dvorano. Mnogo posestnikov koncerta, posebno ženske, pogrešajo ure, zapestnice, uhane in drugo, ker jim je bilo v gnječi odtrgano. Našli niso ničesar več, vzlic temu, da so včeraj zvečer po izpraznjenju dvorane karabinerji zasedli poslopje. Radi tega trpijo ljudje veliko materijelno škodo. Danes zjutraj so karabinerji na dvorišču pred dvorano razstrelili štiri ročne granate, ki so se našle po atentatu ob vhodu v dvorano. Splošna sodba je, da so fašisti vrgli bombo in položili ročne granate.

Zadnja seja plebiscitne komisije v Celovcu. Celovec, 19. nov. Včeraj se je vršila zadnja seja plebiscitne komisije. V tej seji je plebiscitna komisija s posebnim aktom predala upravo vsega plebiscitnega ozemlja avstrijski republiki, oziroma koroški deželni vladi. Istočasno je izdala plebiscitna komisija svoj zadnji razglas na prebivalstvo, v katerem naznanja, da je njeno poslanstvo končano, ter s posebnim in slovesnim povdarkom opozarja na določbe st. germaniske mirovne pogodbe, ki se tičejo varstva narodnih manjšin z jamstvom zveze narodov. Nadalje opozarja na člen 92 mirovne pogodbe ter ponavlja, da se ne sme noben prebivalec ozemlja bivše Avstro-Ogrske monarhije vznemirjati ali nadlegovati radi njegovega političnega zadržanja po izbruhu vojne. Avstrijska in koroška vlada sta v javnem razglasu formalno izjavili, da sta pripravljeni, držati se teh določb. Avstrijski delegat to obljubo v svojem razglasu ponavlja.

Velika defravdacija. Načelstvo "Konzumnega društva za Slovenijo" je začetkom tega meseca uvedlo revizijo in inventuro v prodajalni svoje podružnice v Litiji ter ugotovilo velikanski primanjkljaj okoli 210,000 K. Sum krivde je padel na poslovodjo podružnice Karola Ponlaška, rodom iz Rakovnika na Češkem, ki so ga aretirali.

Proslava 250letnice smrti J. A. Komenskega na ljubljanski univerzi. Društvo slušateljev filozofske fakultete je priredilo dne 20. nov. ob 8. v zbornici na univerzi proslavo J. A. Komenskega. V zbornici je bil okrašen doprsni kip velikega slovanskega pedagoga. Predavanje je bilo prav dobro obiskano; poleg dijaštva smo opazili zastopnike univerze, učiteljstva in viš. šol. sveta. Češki konzulat je zastopal dr. Zahorsky, predaval je dr. Ivan Lah, ki je v enournem govoru podal življenje, načrte in delo tega velikega moža. Pokazal je, koliko lepih misli, ki se šele danes izpolnjujejo, je nosil s seboj ta slovanski mislec. Nas veseli, da je bil ravno J. A. Komensky prvi, ki ga je proslavila naša vseučiliška mladina, saj je to vzor misleca in vzgojitelja.

Komunistični dom na Turjaškem trgu. Kakor je znano, so kupili komunisti Reharjevo hišo na Turjaškem trgu. Denar jim je posodilo neko konzumno društvo v Zagrebu okrog 800,000 K. od katere svote morajo mesečno vračati 50,000 K. Kakor čujemo, bi komunisti radi takoj izplačali zagrebško konzumno drštvo in iščejo v ta namen posojila v Ljubljani. Radovedni smo, kateri denarni zavod v Ljubljani bo šel komunistom na roke in jim dovolil zahtevano posojilo.

Komisija za Slovenijo. Na predlog ministra dr. Kukovca je sklenil ministrski svet sestaviti posebno komisijo, ki naj bi proučevala trgovinske in prometne razmere v Sloveniji z ozirom na težak položaj, ki se v njem nahaja Slovenija po sporazumu v Rappallu.

Umrla je v Ribnem pri Bledu ga. Mira Vrezec, roj. Riedl pl. Raitenfels, nadučiteljeva soproga. P. v. m.!

NAZNANILO IN PRIPOROČI FRANK IN JULIJA HUELL

naznanjava vsem Slovencem v Bridgeport, Conn, da sva odprla novo slovensko grocerijo na

324 Spruce Street.

Pri nama dobite dobor blago in prijazno postrežbo po najnižji ceni.

Pridite in prepričajte se!

Svoji k svojim!

NAŠIM JUGOSLOVANSKIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

Leto 1920 se bliža svojemu zatonu; tem povodom si štejemo v prijetno dolžnost, da se vam vsem zahvaljujemo za izkazano nam naklonjenost v tem letu, ki je omogočila sijajen promet pri našem denarnem zavodu.

Leto 1920 je bilo težko v raznih ozirih. Pretežni čas smo morali prestati v začasnem lesenem poslopju; ta urad je bil premajhen, kar je povzročilo vedno gnečo, vsled tega tudi nismo zamogli vseh naših poslov tako točno izvrševati, da bi Vam bolj naglo postregli. Dalje so bile razmere v Jugoslaviji v obče bolj slabe; vsled tega smo imeli dosti sitnosti in zaprek, ko smo pošiljali Vaš denar Vašim družinam in prijateljem v staro domovino. Vseeno smo pa mi storili najboljše, kar je bilo mogoče; nismo se strašili stroškov in izgube časa, da smo z največjo skrbjo pošiljali Vaš denar v domovino navzlic vsem zaprekam.

Za nas vse pa nastopa z letom 1921 boljša doba. Kmalu se bomo preselili v naše staro poslopje, ki je bilo povsem predelano na najbolj moderni način. En poseben oddelek bo rezerviran za izključno vporabo naših jugoslovanskih prijateljev in odjemalcev; v tem oddelku bo Vaš rojak Mr. Jakob Osbolt vedno Vam na razpolago, da Vam bo šel na roke pri raznih poslih; z njim se boste vedno lahko pomenili v svojem jeziku. Poleg splošnih bančnih poslov, vam bo pošiljal denar v Jugoslavijo za vaše ljubljene, bo prodajal parobrodne karte za vse prekmorske proge, in oskrboval tudi druge posle, kakoršne boste od njega zahtevali. Zglasite se torej pri njem, vesel bo ako vam more iti na roke in vam ustreči kar zahtevate. Mi želimo, da bi bilo leto 1921 eno izmed najbolj uspešnih, da bomo pa to dosegli, Vam obljubujemo prijetno in uljudno postrežbo, ter točno in skrbno izvrševanje vaših poslov.

K sklepu želimo vsem našim številnim prijateljem ter odjemalcem širom Minnesote: prav vesel Božič in srečno ter uspešno Novo leto 1921.

Z velespoštovanjem

FIRST NATIONAL BANK

(Prva Narodna Banka

Chisholm, Minnesota.

KAKO SE UČITE ANGLEŠKO

Vzemite v roke angleško knjigo ali časopis, beležnico (note book) in Angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil dr. Kern. Vsako neznano besedo poglejte v besednjaku, kako se izgovori in kaj pomeni; zapišite neznane besede v beležnik in jih večkrat ponovite. V par mesecih boste imeli lep zaklad angleških besed, katerih bi ne dali za stotine dolarjev. Cena besednjaku je $5 s poštnino vred. Vsaka hiša bi morala imeti to knjigo. Naročite jo na ta naslov:

Dr. F. J. Kern
6202 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.

Istotako lahko naročite za $1.25 Zormanove pesmi, ki bodo ugajale mladim in starim.

PRAV VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE.

Da bi naredili komu v resnici vesele božične praznike, ni za to potreba preveč razkošnih daril. To leto bodo negotove ekonomske razmere dosti družin prisilile k varčevanju. Ako ste popolnoma zdravi, vam bosta vaš počutek in dobro razpoloženje naredila praznike v resnici srečne. Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino bi morali imeti doma za praznike, ker je isto najboljša garancija zaščite proti bolezni. Isto izčišča črevesje, odpravlja strupene pline iz želodca, pospešuje prebavo in utrjuje okus. Vendar pa morate rabiti prave Trinerjevo grenko vino, to staro, zanesljivo zdravilo, ki je bilo prvo postavljeno zdravilo na trg že pred 30 leti, isto se večkrat ponareja, vendar nikdar povsem enako. Vedno poglejte kar kupite; pred vsem pa vedno zahtevajte samo Trinerjevo grenko vino!—Joseph Triner Company 1333-45 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

(Advertis.)

Začimbe, zelišča in najraznovrstnejša

domača zdravila

katera priporoča msgr. Kneipp, imam vedno v zalogi. Pišite po brezplačni cenik.

MATH. PEZDIR
P. O. Box 722, City Hall Station
NEW YORK CITY.

Molitveniki

V zalogi imam:

"Rajski Glasovi", v platno vez. $ .90
"Rajski Glasovi", v usneje vez $1.90
"Skrbi za dušo", v platno vez. $1.00
"Sveta ura", v platno vezano $1.00
"Sveta ura", v usnje vezano $2.00

Naročilu priložite denar ali pa Money Order.

MATH PEZDIR,
Box 772 City Hall Stat.,
NEW YORK, N. Y.

Telefon: Canal 6027.

FRANK GRILL'S DAIRY

Prva slov. hrvatska **mlekarna**

1818 W. 22. St. Chicago, Ill. Se priporoča našim gospodinjam. Mleko razvažam na dom.

Zastave, bandere, regalije in zlate znake za društva ter člane K. S. K. J.

izdeluje

EMIL BACHMAN
2107 S. Hamlin Ave.
Chicago, Ill.

Dobro premislite

komu bodete poverili svoje notarske posle. So ljudje, ki Vam mnogo obljubijo, a ničesar ne storijo. Jaz ne prodajam šifkart, tudi ne pošiljam denarja na vse strani sveta, niti nisem bankir, temveč opravljam edinole notarska dela, v katerih imam večletno skušnjo.

"Ni vsaki kosec, ki koso nosi", pravi pregovor; ravno tako tudi ni vsak notar zmožen opravljati notarska dela.

Kadar želite koga dopremiti iz starega kraja in potrebujete tozadevne listine, tedaj se obrnite na mene. Isto storite, kadar potrebujete pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice, in razne druge notarske dokumente. Moje cene so pravične in moje delo garantirano.

ANTON ZBAŠNIK,
javni notar,

102 Bakewell Bldg., Pittsurgh, Pa., (nasproti korta) ali pa zvečer na domu 208—57th St. nasproti slovenske cerkve.)

Poslužite se lepih nagrad K. S. K. Jednote!

AGITIRAJTE ZA K. S. K. JEDNOTO!

Temelji krščanstva.

Spisal Dr. Ivan Svetina.

Premislimo posamezne točke tega pa natančneje.

1. Resnično je, da so na svetu umne in modre uredbe.

a) Najlepši umotvor je človek sam. Vse telo je sestavljeno in urejeno tako, da vsak ud služi svojemu namenu. Kako umetno je sestavljeno oko! Ko bi bila le ena reč v očesu drugačna, kot je, pa ne bi mogli videti. Ali uho! Njegove notranje uredbe niti opazovati ne moremo. Zdravniki in tisti, ki se s tem pečajo, vedo, koliko je tu raznih koščic in mrenic, in kako umetno so razvrščeni konci slušnega živca, da moremo razločevati vse posamezne glasove, visoke in nizke, jake in bolj nežne, in da tudi spoznamo, čigav je glas, ali prihaja od človeka ali kakega glasbenega orodja.

Kdo nam je dal oko, kdo uho, kdo vse druge telesne ude? Ako kak ud izgubimo, nam ga ne more nihče nadomestiti. Vsako umetno nadomestilo je zelo nepopolno in niti oddaleč ne doseza vrednosti pravega uda.

b) Pa tudi v naravi, ki nima razuma, opazujemo vse polno umnih uredeb.

Zemlja je uravnana tako, da je prikladna za človekovo bivališče. Ima pravo razdaljo od solnca, da dobiva od njega primerno toploto in svetlobo. Ozračje je namešano iz prav takih plinov in v prav tistem razmerju, kakor je potrebno za ljudi, živali in rastline.

Zemeljska os, okrog katere se zemlja zavrti vsakih 24 ur enkrat, je nekoliko nagnjena, pa ne preveč in ne premalo. Posledica temu je menjavanje štirih letnih časov. Ko bi bila nagnjena preveč, bi imeli pozimi velko ostrejši mraz, poleti pa veliko hujšo vročino. Ko bi bila nagnjena premalo ali nič, bi imeli v bližini ekvatorja vedno najhujšo poletno vročino, v mrzlem pasu na severu in skrajnem jugu vedno najostrejšo zimo in sam led, pri nas v zmernem pasu pa vedno pomlad. Poslednje bi bilo sicer prijetno: vse bi lepo cvetelo; a brez poletne toplote bi nobena reč ne dozorela, in od samih cvetic bi tudi ne mogli živeti.

Krasno se razodeva višja modrost v delovanju raznih živalic, ki, četudi nimajo uma, vendar tako umno skrbe zase in za ohranjenje svojega zaroda, n. pr. mravlje, čebelice, gosenice raznih metuljev in druge žuželke. Vsi poznate belega metulja, ki se imenuje kapusov belin in se pojavlja spomladi, ko je na travnikih največ cvetlic. Sam se živi le od medu, ki ga vsrkava iz cvetlic. Jajčeca pa vleže na kapusova ali zeljnata peresa in iz njih se kmalu izvale požrešne gosenice, ki objedajo zelje. Kdo je metuljčku povedal, da bodo gosenice ravno zelja poželele? Ko gosenice dorastejo, se zabubijo (zapredejo), pa ne kar na zelju, kakor bi vedele, da zelje ne ostane čez zimo na zelniku, ampak zlezejo poprej na kak bolj varen kraj, v kako zavetje, in tam se pritrdijo tako, ta bube ne more veter odnesti. Spomladi, ko je že dosti cvetja na polju, pa izleti iz bube metulj. Nič se ne zaveda, kako je prezimoval, pa vendar za svoj zarod prav tako modro zopet poskrbi. To ni pridobljena modrost brezumnih živalic, ampak v naravo položen nagon, ki deluje vedno enako in s tisto gotovostjo, kakor vse prirodne ali naravne sile.

(Dalje prihodnjič.)

1880 — 1920

Potovanje bratje je naše življenje,
Moš modrih od nekdaj je to govorjenje.
Skoz' katere dežele me pot je peljala,
Bo zgodba pretekla naznanje Vam dala.

Štiridesetletnica mojega rokodelstva.

Ker obhajam te dni 40 letni jubilej, odkar sem začel sekati in obdelovati kamen, bo mogoče cenj. čitatelje "Glasila" zanimal ta površni opis štiridesetletnice mojega rokodelstva; od leta 1880 do 1920, katera so, kakor se mi dozdeva zelo hitro minula, dasiravno niso bila posuta s cvetlicami.

Zagledal sem luč sveta dne 15. oktobra 1867 v vasi Dolnice št. 5, fara Št. Vid nad Ljubljano. Kot sin kamnoseka nisem imel raznih igrač v mladosti, temveč igral sem se z orodjem mojega, že pred 33 leti umrlega očeta in sem večkrat poskušal sekati kamenje, zato sem se takoj po dokončani ljudski šoli še kot 13 letni deček oprijel kamnosekarstva v svoji rojstni vasi, kjer sem se te obrti učil 5 let. Zatem sem hodil v eno uro oddaljeno mesto Ljubljano k nekem znanem mojstru, kjer sem nadaljeval in izpopolnjeval svoj poklic. V starosti 20 let se mi je zbudila želja do potovanja po svetu. Najprvo sem se napotil v sosednjo zeleno Štajersko, v mesto Maribor z namenom, da se še bolj izobrazim in izučim tega rokodelstva, kateremu sem se posvetil. Poslovil sem se torej od mojih dragih pred odhodom v Maribor, kjer sem delal nekaj mesecev. Od tam sem se podal v Gradec, glavno mesto Štajerske, kjer sem bil zaposlen 23 mesecev. Iz Gradca sem se preselil v Celovec na Koroško, kjer sem tudi ostal nekaj mesecev. Ker se pa znana rokodelska pesem glasi: "Danes tukaj, jutri tam; in če ni zame, grem drugam!" sem se zatem s svojo culico napotil v avstrijsko glavno mesto Dunaj. Ker se mi pa to milijonsko mesto tudi ni dopadlo, sem se kmalu odločil, da grem naprej in sicer v mesto St. Poelten; od tam sem šel dalje v Haisling, kjer sem delal do l. 1892, zatem sem šel dalje v Linc, gl. mesto Gornje Avstrije in od tam v gl. mesto Solnograško, Solnograd. Tri ure od tega mesta je velika kamnoseška tovarna, oziroma delavnica Oberalm, pri mestu Hollain; tam sem zopet delal nekaj mesecev in potem me je pot peljala na zgornje Bavarsko, kjer je zopet velika kamnoseška delavnica Kiefersfelden poleg reke Inn. Tam je bila moja glavna izkušnja in sem delal 4 leta ter 5 mesecev. Tam smo izdelovali raznovrstna umetna dela in jih pošiljali daleč po svetu tudi izven Evrope; delali smo tudi za južnoameriško mesto Guatemala, kakor tudi na svetovni razstavi l. 1893 v Chicagu je naše umetno delo zavzemalo odlično mesto. V letu 1897 sem pa sklenil, da se zopet podam nazaj v svojo rojstno domovino in sem delal zopet v Ljubljani. Z namenom da se vstanovim, sem si postavil prijazno hišo v domači fari pri postaji Vižmarje, kjer sem začel izdelovati nagrobne spomenike in ob enem sem tudi izvrševal gostilniško obrt. Ker so pa večkrat prihajali v mojo gostilno potniki, namenjeni v Ameriko, sem imel priliko se z njim pogovarjati o Ameriki in o ameriških razmerah. In ker ni bilo mojega potovanja še konec, sem se tudi jaz odločil da grem; poslovil sem se dne 8. maja 1901 in moja prva postaja je bila v mestu Cleveland, O., kjer sem delal 6 let kot kamnosek. Ker je pa tudi v Ameriki večkrat kriza in pomanjkanje dela, tako je bila tudi l. 1907. In kakor so bili pri tej krizi prizadeti delavci raznih tovarn, tako je tudi kamnosekom zmanjkalo dela, da so počivali več mesecev. Ker sem pa že od mladosti vajen vedno delati in mi je bilo dolgčas stati brez dela, sem se napotil v državo Vermont, kjer so velike kamnoseške delavnice; od tam pošiljajo marmor po vseh Združenih državah; tam so ogromni kamnolomi, kakor tudi številni stroji za izdelovanje raznovrstnih nagrobnih spomenikov. Tud tam sem delal nekaj časa, in ker tam nisem poznal, oziroma našel nobenega Slovenca, tudi jaz nisem hotel tam ostati, temveč sem se podal v Chicago. In kakor v Clevelandu, tako tudi v Chicagu ni bilo tedaj zaslužka, nakar sem se podal v Auroro, Ill., kjer sem delal pri kamnoseku g. Lomanu. Od tam sem obiskal slovečo slovensko naselbino v Jolietu z namenom, da začnem sam zase delati kot samostojni kamnosek; toda kriza je tedaj tudi Joliet obiskala in ni bil pravi čas da bi začel ter izpeljal svoj načrt; zato sem se podal zopet nazaj v Cleveland; toda ker ni bilo še krize konec, zato sem se naslednje leto zopet odločil, da grem v Joliet, kamor sem dospel 15. julija 1908, s trdnim namenom, da začnem delati kot samostojni kamnosek; kupil sem hišo št. 1011 N. Chicago cesti in začel. Kakor ima po večini vsak novi obrtnik v začetku svoje težave in zapreke, tako tudi moja obrt sprva ni bila brez težav, kakor tudi še danes ni. Treba je bilo delati pot in prebiti razne težkoče ter zapreke, katere so mi stavili že tukaj se nahajajoči drugorodni kamnoseški obrtniki. Ker so pa zavedni jolietski rojaki odobravali moj začetek in prihajali z naročili, mi je bilo mogoče nadaljevati svojo obrt, ne oziraje se ne desno, ne na levo, temveč šel sem dalje po dobrozačrtani in premišljeni poti.

Ko je zatem cenj. list "A. S." prinesel novico, da se nahaja v Jolietu slovenski samostojni kamnosek, so zame zvedeli tudi rojaki po bližnjih in oddaljenih slovenskih naselbinah. Prihajati so začeli z naročili iz raznih mest kakor: iz Aurore, Ill., La Salle, Braidwood, Coal City, Wenona, Ottawa, Aurore, Minn., Mayville, Wis., itd. Ker sem čutil vedno bolj pomanjkanje prostora v delavnici stare hiše, sem začel misliti na večji prostor. V ta namen sem si kupil sosedno hišo št. 1013 poleg stare hiše, jo prestavil in začel zidati novo poslopje, koje je bilo izgotovljeno l. 1917 in v katerem poslopju je primeren prostor za izložbo nagrobnih spomenikov, kakor tudi za delavnico istih. Postavil sem si tudi električen stroj, ki mi pomaga izvrševati številna naročila od strani naklonjenih mi rojakov, kakor tudi drugorodcev.

V času mojega bivanja v Jolietu sem se seznanil tudi z drugimi slovanskimi narodi, ki me po številu nič manj ne podpirajo, kakor lastni rojaki in ti so: Hrvatje, Srbi, Slovaki, Poljaki, Rusi in Litvici. Da zamorem točno izvrševati, ter pravilno izdelovati številna naročila raznih narodov in jezikov, mi pomaga bogata izkušnja mojega dolgoletnega potovanja širom stare in nove domovine.

Pri tej priliki Vam prinašam sliko moje, že omenjene nove hiše, kakor tudi spomenik, ki sem ga postavil 4. septembra 1920 pokojnemu in občespoštovanemu rojaku Štefanu Štukel; ta spomenik je eden izmed najlepših na starem slovenskem pokopališču sv. Jožefa v Jolietu. Kip Matere Božje je izsekan iz belega kararskega marmorja; drugi trije kosi so pa visoki 4 čevlje in 2 palca in izsekani iz temnega Concord granita, tako da je ves spomenik 9 čevljev in 2 palca visok. V spomenik je vdelana slika pokojnega in vklesano je z zlatimi črkami pokojnikovo ime, dan rojstva in smrti.

Kakor je omenjeni rojak skrbel za napredek v vsakem oziru, tako tudi ni pozabil zadnje dni svojega zemeljskega potovanja zapisati v oporoko, da naj se mu postavi zgoraj omenjeni spomenik in je za to določil svoto $600.00.

Ker že pišem o starem pokopališču naj omenim, da je bilo kupljeno in blagoslovljeno pred 25 leti in je že po večini napolnjeno; vsled tega je bila potreba, da smo kupili prostor za novo pokopališče, postavili visoki križ, ki je bil blagoslovljen dne 31. oktobra 1920. In že 6. nov. t. l. sem postavil spomenik spoštovani in nepozabni rojakinji Frančiški Stiglic, ki je prvi na tem pokopališču; izsekan je iz temnorujavega St. Cloud, Minn., granita. Ker je pa že več svežih grobov še poleg omenjenega, ne bo ta spomenik dolgo osamljen, temveč bo dobil v bližnji bodočnosti tovarše, ki bodo z njim vred kinčali grobove naših pokojnih in nepozabnih sorodnikov, znancev ter prijateljev, ki bodo vsakemu pričali, da tudi Slovenci svojih dragih po smrti ne zapuste. Dragi rojak (inja)! Ali bi ne želel (a) tudi ti, ko bo konec tvojega zemeljskega potovanja, in ko te bodo položili v črno zemljo, da bi spomenik krasil tudi tvoj grob, da bi sorodniki, znanci in prijatelji znali kje počivaš, in da bi te na ta način še bolj ohranili v spominu? Mogoče imaš sorodnike in prijatelje v stari domovini, ki bodo sem prišli in le na ta način lahko našli tvoj grob, ako boš imel spomenik, in marsikateri bo pri tej priliki opravil gorečo molitev za mir in pokoj tvoje neumrjoče duše. In da si to zagotoviš, naredi že poprej oporoko in sicer ko pristopiš v društvo; ako si pa že zavarovan pri kakem društvu in še nisi o tem sporočil, ne pozabi na to ter določi v oporoki znesek, za katerega naj se ti po smrti postavi spomenik na tvojem grobu, kajti ni gotovo, da bi zamogel zadnje dni življenja o tem določati. Posebno bi pa to priporočal cenj. društ. tajnikom (cam) da bi vsakega novopristoplega člana (ico) na to opozorili.

Ob 40. letnici mojega rokodelstva si štejem v prijetno dolžnost, da se zahvalim vsem našim in drugim cenj. rojakom (injam) za njih blagohotno in cenjeno mi naklonjenost, kakor tudi vsem, že prej omenjenim Slovanom in vsem drugim, ki so mi na eni, ali drugi način pripomogli, da sem imel uspeh in dosegel svoj cilj kot samostojni slovenski kamnosek v Jolietu. In kakor sem dosedaj, tako bom tudi v bodoče skušal po svoji najboljši moči vstreči in zgotoviti vsa, v mojo stroko spadajoča naročila, za katera se že naprej toplo priporočam. Moje geslo je in bode: Točna postrežba, dobro delo in nizke cene, in Vaše geslo na naj bo kakor dosedaj tudi v bodoče: Svoji k svojim!

Končno želim vsem cenj. rojakom (injam) širom Združenih držav vesele božične praznike, zdravo ter srečno novo leto 1921, nepozabnim pokojnim pa večni mir!

Ostajam Vaš rojak,

SIMON ŠETINA,
slovenski samostojni kamnosek
1011-13 N. Chicago, St.
Joliet, Ill.
Telefon št: 3864
(Advertisement)

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Novi Severov Almanah za leto 1921 je izšel. Dobite ga pri svojem lekarju. Ne stane nič. Če ga ne dobite, nam pišite in priložite za 2c poštne znamke.

Varujte svoje otroke
pred vznemirjajočem zimskem kašlju s tem, da imate v hiši vedno

SEVERA'S
Cough Balsam
(pravo Severov Balsam za pljuča). Povzroči naglo odpomoč, dela dihanje lažje in naravno in prepreči razvoj komplikacij. V dveh merah, 25c in 50c.

Navadni kašelj, ki ni takoj ustavljen, lahko povzroči resne bolečine, toda

SEVERA'S
COLD AND GRIP TABLETS
(Severovi Tableti proti prehladu in gripi) so zanesljivi za odpomoč pri prehladu v kratkem času, odvajajo resne posledice in preprečijo gripo ali influenco. Po vseh lekarnah. Cena 30c.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

PRIJATELJI POVEDO DRUG DRUGEMU.
in tako se razširja naša slava.

H. H. Von Schlick, 210 Third Avenue, Pittsburgh, Pa., je prejel na tisoče pisem, v katerih se pripoveduje koliko dobrote je storil s svojim Bolgarskim krvnim čajem, kako je to zdravilo pregnalo prehlad, drugi pravi, kako hitro je pregnal "FLU" ali pljučnico, zopet drugi pripoveduje, kako je pregnal revmatizem in zapeko, zopet drugi, dopoveduje kako je njim pomagalo pri bolezni v želodcu in črevih.

Ni čudo torej če uporablja na tisoče oziroma milijone ljudij, kateri ga tudi slave kot prvo domače zdravilo. Izplačalo se bo vsakemu čitatelju tega odstavka, da se takoj zglasi pri prvem lekarnarju in si kupi zavoj Bolgarskega Krvnega čaja, ter njim bo s tem dana prilika, da tudi oni pozneje lahko povedo svojim prijateljem to dobro vest. Ako vaš lekarnar nima v zalogi tega, tedaj vam ga mi pošljemo po pošti jamčeno en velik zavoj za $1.25, 3 zavoje za $3.25 in 6 zavojev za $5.25. Naslov je: H. H. Von Schlick, President Marvel Products Company, 436 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

NOVI ZAKON.

Dne 7. februarja 1921 stopi v veljavo novi zakon, ki prepovednje tujcem prihod v Ameriko. Kdor ima torej koga v stari domovini in ga želi dobite sem, obrne naj se nemudoma na nas za vse potrebne listine, dokler zakon se stopi v veljavo in ni še prepozno. Ne odlašajte ker čas hiti.

MLADIČ & VERDERBAR,
1334 W. 18 St. Chicago, Ill.

Kadar potrebujete
kako **NOTARSKO DELO,** n. pr. Pooblastila, pobotnice bonda, kupne pogodbe, razne izjave i. t. d., se obrnite v vseh slučajih na mene in jaz vam bom zadevo povoljno uredil. **Posredujem tudi pri odvetniških poslih.**

VILJEM B. LAURICH
slovenski javni notar,
registriran pri S. H. S. konzulatu.
1900 W. 22nd Place
Chicago, Ill.
naspreti slovenske cerkve

Priseljevanje v Ameriko prepovedano.

Amerikanski konzulati v Evropi ne bodo imeli pravice izdajati dovoljenja za potovanje v Ameriko po 4. marcu 1921.

Kdor hoče imeti svojce v Ameriko, naj si da hitro pri meni narediti potrebne listine, tako da oseba v starem kraju dobi dovoljenje od amer. konzulata pred 4. marcem 1921.

MATIJA SKENDER
5227 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Šifkarta iz Trsta v New York stane $85.00.

Srečen Božič
Brzojavite Denar

Za vrlo malo svoto $2.50 lahko pošljete denar v domovino brzojavnm potom.

To je edini način, ča presenetite vašo družino in prijatelje še pred Božičem.

Njih edino upanje, je da se jih bomo za praznike spomnili, ne pozabite jih torej, ker odprtimi rokami pričakujejo pomoči od vas

EMIL KISS, bankir 132 Second Ave. New York, N. Y.

Pozor gg. Tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvene pravila, lično izdelana pisma, kuverte, vabila in vstopnice za veselice, ali kak druge tiskovine, obrnite se na največjo slovansko unijsko tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO
2142-50 Blue Island Ave, Chicago, Ill.

Ta Vam bode izgotovila vse tiksovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osobito vam priporočamo zelo pripravne Vplačilne knjižice za člane in članice, izdelane v malem žepnem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi prikladne Nakaznice za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in durgih izdatkov, ter pobotnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno natančen pregled števila članov po skladih, ali razredih.

Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!

Za božične praznike

BOŽIČNI PRAZNIKI se bližajo. V tem času hote ali nehote bolj pogosto mislimo na svoje ljudi onkraj oceana.

POTOVANJE V STARI KRAJ. Ako ste namenjeni potovati v stari kraj in obhajati praznike v krogu svojih dragih, potem je sedaj čas, da se odločite za odhod in si preskrbite parnik in drugo. Za ta slučaj tvrdka nudi točno in pošteno postrežbo. Najboljše priložnosti na razpolago so:

PARNIKI ZA TRST: 3 dec. Argentina in 22. dec. President Wilson. To so parnika, ki gredo direktno na Trst. (Ako pa hočete iti na Genovo in potem z vlakom na Trst, kar Vam razne firme neodkrito ponujajo, Vam pa tudi mi lahko postrežemo.) Pišite po vozni red.

Iz STAREGA KRAJA je že prišlo na stotine potnikov — bratov, sester, otrok, starišev, nevest, prijateljev itd., za katere je naša tvrdka napravila napravila potrebne listine in jim poslala, oziroma preskrbela karte. Številna zahvalna pisma pričajo, da naša tvrdka stori za potnike toliko, kolikor se sploh da storiti. — Mnogi rojaki kupijo v svojem kraju karte za svojo sorodnike, a ko isti pridejo v New York in imajo sitnosti na Ellis Islandu, pa nas prosijo za pomoč. Treba je, da na to vnaprej mislite in si tako prihranite nepotrebne sitnosti in stroške. Ako ste toraj namenjeni dobiti kako osebo iz starega kraja, potem je Vam in Vašemu potniku v korist, da naši tvrdki poverite tozadevne posle.

POŠILJANJE DENARJA. Že od nekdaj pošiljajo ameriški rojaki svojcem v stari kraj denarja darila za praznike, v tem večji meri pa bodo to storili sedaj, ko je v starem kraju potreba toliko večja. Tudi v tem slučaju Vam more biti naša tvrdka na razpolago. Naše cene so vedno med najnižjimi in tudi v točnosti ne zaostaja naša tvrdka med najtočnejšimi.

Za nadaljne pojasnila pišite na:

LEO ZAKRAJŠEK,
70 Ninth Ave., New York City.

THE DOLLAR SAVINGS BANK
BRIDGEPORT, OHIO.
Glavnica $50,000.00
Prebitek $50,000.00.

Pod nadzorstvom države Ohio, ki je tudi naša vlagateljica. Plačujemo po 4 odstotkov obresti pri hranilnih vlogah.

Posebno pozornost dajemo Inozemskemu oddelku.

POZOR ROJAKI IN ROJAKINJE!

ALPENTINKTURA je najuspešneja na svetu za rast in proti izpadanju las. Alpenpomada za brke in brado; kurja očesa in bradovice v 3 dneh popolnoma odstranim; rumatizem v 6ih dneh popolnoma ozdravim. Bruslintintura od katere postanejo sivi lasje popolnoma naturni; rane opekline, potne noge in za druge bolezni imam jako uspešna zdravila; pišite po cenik in KOLEDAR, pošljem jih zastonj.

JAKOB WAHČIČ, 6702 Bonna Aveue N. E.
CLEVELAND, OHIO.

Zapiski iz mrtvega doma.

Spisal A. M. Dostojevski. Prevel Vladimir Levstik.

(Nadaljevanje.)

"Saj je umrla; mrtvo so jo našli zvečer. Ovadili so vso reč, začeli so me iskati, in me našli proti večeru v kopalnici! ... Zdaj teče že četrto leto, odkar sem tu," je dodal po kratkem molku.

"Hm... Seveda, če ne tepeš, tudi ni dobro..." je menil Čerevin hladnokrvno in metodično ter izvlekel zopet svoj roženček. Začel je njuhati, obširno in s presledki. "Z druge strani, fant," je nadaljeval, "se pa vidi, da si sam po sebi zelo neumen. Jaz sem tudi enkrat zalotil svojo ženo z ljubimcem. No, poklical sem jo v skedenj; konjsko uzdo sem zložil na dvoje. — Komu si prisegla zvestobo? pravim. Komu si jo prisegla, a? In sem jo tepel z uzdo, tepel, tepel poldrugo uro, dokler ni začela kričati: — Tvoje noge bom umila in tisto vodo pila! — Avdotja ji je bilo ime."

POLETNI ČAS.

Toda že smo v začetku aprila, že se bliža Velika noč. Pomalem se začenjajo tudi poletna dela. Solne sije od dne do dne gorkeje in živeje; zrak diši po vesni in deluje razdražilno na organizem. Lepi dnevi, ki nastopajo, vznemirjajo tudi vkovanega človeka in rode v njem nekakšne želje, stremljenje in koprnenje. Zdi se, da še huje žaluješ po svobodi, kadar solnce jasno sije, nego v kakih zimskih in mokrih jesenskih dneh; to opaznješ lahko na vseh arestantih. Oni se vesele svetlih dni, obenem pa se množi v njih nestrpnost in razdražljivost. Opazil sem v resnici, da so se spomladi pogosteje dogajali prepiri v našem ostrogu. Češče se je slišal hrup, krik in razgrajanje, večkrat so nastajale razne istorije; obenem s tem pa si prestregel včasih na delu zamišljen in zamaknjen pogled v sinjo daljavo, tja nekam na drugi breg Irtiša, kjer se širi svobodna kirgiška step poldrugtisoč vrst daleč kakor neizmeren prt; prestregel si globok vzdih iz dna prsi, kakor da vleče človeka, da bi zasopel v tem daljnem, svobodnem zraku in si olajšal z njim svojo poteptano in vkovano dušo.

"Eh!" pravi arestant nazadnje, in naenkrat, kakor da je otresel vse te zamišljene sanje, prime nestrpno in mračno za lopato ali za opeko, ki jo je treba nositi s kraja na kraj. Minuto nato je že pozabil tisti nenadni občutek in se začne smejati ali zmerjati, kakršen je njegov značaj; ali pa se včasih loti svojega dela z nenavadno in v razmerju z nalogo nepotrebno vnemo ter dela na vso moč, kakor da bi hotel s težkočo dela zadušiti v sebi nekaj, kar muči in tesni njegovo notranjost. Vse to so sami krepki ljudje, večinoma v cvetu svojih let in sil... Težke so spone v tem času! Prav nič ne pesnim v tem trenotku in prepričan sem o resničnosti svoje opazke. Razen tega, da v toploti, sredi jasnega solnca, ko poslušaš in z vso dušo, z vsem svojim bitjem občutiš krogin-krog sebe neobjetno silo vstajajoče narave, postane zaprta ječa, vojaška eskorta in življenje po tuji volji še neznosnejša muka — razen tega se začne v tem pomladnem času v Sibiriji in po vsej Rusiji že s prvim škrjančkom romanje potepuhov: ljudje božji uhajajo iz ostrogov in se zatekajo v goščave. Prosti dušeče jame, sodišč, okov in palic, se klatijo zdaj po svoji prosti volji, koder se jim ljubi, koder je prijaznejše in prijetnejše; pijejo in jedo, kar jim Bog da, ponoči pa zaspe mirno kje v goščavi ali na polju, brez velikih skrbi, brez ječe in koprnenjja, kakor gozdne ptice, ki voščijo lahko noč samo zvezdam neba pod očesom božjim. Da, res, včasih je tudi težko "služiti generala Kukuškina"; človek je truden in lačen, po ves dan včasih ne vidi kruha, skrivati se mora pred vsemi, ogibati se vseh; tuintam je treba krasti in ropati, včasih celo moriti. "Naslednik je kakor dete; kar zagleda, to pobaše," govore v Sibiriji o naslednik. Ta pregovor se lahko rabi o potepuhu v vsem svojem obsegu in pomenu, celo z nekaterimi dodatki. Potepuh le redkokdaj ni razbojnik in je skoraj vedno tat, seveda bolj po neizogibnosti nego iz poklica. Dobe se zakoreneli potepuhi. Nekateri uidejo še iz naselbine, ko so že končali kotoržno dobo. Človek bi mislil, da se čuti kot naslednik zadovoljnega in brezskrbnega; toda ne, vedno ga nekam kliče in vabi. Življenje po gozdih je siromašno in strašno življenje, toda svobodno in polno doživljajev; nekaj zapeljivega je v njem, tajinstvena prelest za vsakogar, kdor ga je enkrat okusil. Vidi se pogostoma, da uide človek, skromen, vesten človek, ki je že obetal postati dober, stalen državljan in delaven gospodar. Nekateri se celo oženi, rodi otroke, živi po pet let na enem kraju, zdajci pa izgine nekega lepega jutra kdovekam ter ostavi ženo, otroke in vso občino, v katero je zapisan, v popolni negotovosti. Pri nas v ostrogu so mi kazali takšnega beguna. Nobenega posebnega zločina ni bil zagrešil, vsaj slišati ni bilo, da bi govoril o njem v tem zmislu, samo klatil se je in uhajal vse svoje življenje. Bil je že za Donavo na južnoruski meji, bil v Kirgiški stepi, v vztočni Sibiriji in na Kavkazu — povsod je bil. Kdo ve, v drugih okolnostih bi bil postal iz njega kak Robinzon Crusoe s svojo strastjo do popotovanja. Sicer pa so mi le drugi pripovedovali o njem vse te reči; sam je govoril v ostrogu malo, kvečjemu če je žinil kaj neizogibno potrebnega. Bil je prav majhen možiček, star že kakih petdeset let, nenavadno mirnega in celo toplega obraza, miren do idiotstva. Poleti je rad sedel na solncu in si godel neprestano kako pesmico, a tako tiho, da ga na pet korakov nisi več slišal. Črte njegovega obraza so bile nekam odrevenele; jedel je malo, najrajši kruh; nikoli si ni kupil niti kolačka, niti kolačka, niti čašice žganja; vobče je težko reči, ali je imel kdaj denar in če je sploh znal šteti. Na vse reči je zrl docela mirno. Ostrožne pse je krmil včasih z roko, dasi jih pri nas ni krmil nihče drugi. Ruski človek vobče nerad krmi pse. Pravili so, da je bil oženjen, dvakrat celo; imel je baje nekje tudi otroke... Zakaj da je prišel v ostrog, mi je čisto neznano. Naši so vedno čakali, da pobegne tudi od nas; toda — ali njegova ura ni prišla, ali se je čutil že prestarega, živel je tjavendan, življenje premišljevanja sredi čudne družbe, ki ga je obdajala. Sicer pa ni bilo gotovo, da ne pobegne zares, četudi bi se bil človek vprašal, zakaj in s kakšnim dobičkom? In vendar, gozdno, potepuško življenje je raj v primeri z ostrožnim. To je tako umevno, da je nemogoča vsaka primera. Čeprav je tam težka usoda, je vendarle svoboda. Zato postane na Ruskem vsak arestant, pa naj sedi kjerkoli, spomladi, ko ga prvikrat pozdravijo prijazni žarki mladoletnega solnca, tako nemiren. Četudi daleko nima vsak namena bežati — zaradi težav in odgovornosti takega poizkusa ga napravi izmed stotine kvečjemu eden — vendar bo ostalih devetindevetdeset vsaj sanjarilo o tem, kako bi mogli pobegniti in kam bi bežali; že možnost sama in predstava te možnosti jim tolaži dušo.

(Dalje prihodnjič.)

Pošiljam denar v staro domovino

PO NAJNIŽJEM DNEVNEM KURZU.

Imam direktno zvezo z Ljubljansko kreditno banko

JOSIP ZALAR

JOLIET, ILL.

VZNEMIRJAJOČI KAŠELJ

Hripavost, segačenje v grlu in mnogo in različnih bolesti vsled prehlada in vnetja bronchialnih cevi, je treba takoj zaustaviti, da se izogne resnim sitnostim in komplikacijam.

Severov Balzam Proti Kašlju

(preje Severov balzam za pljuča)

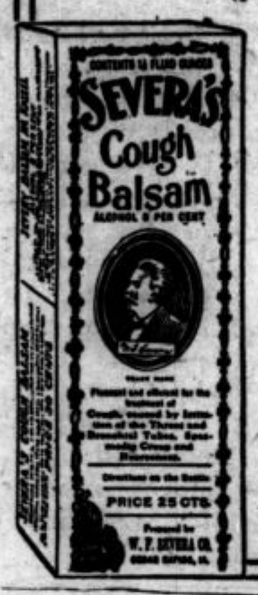

bo, če ga takoj vzamete, preprečil slabe posledice prehlada, pomagal kašlju, ublažil vnetje in odvrnil mnogo trpljenja. Prijeten za zavžitek bodisi za otroke ali odrastle. Imejte ga pri roki v vaši omari za zdravila, pripravljenega za prihajajoče zimske mesece. Po vseh lekarnah.

V dvojnih merah: 25c in 50c.

Severjev novi slovenski Alamanah za 1921 je izšel.

Dobite iztis našega novega Almanaha od svojega lekarja. Zastonj, samo vprašajte zanj. Če ga ne dobite v vašem okraju, pišite na nas direktno in priložite za 2c pošt. znamko.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS IOWA.

Ali ste izvršili svojo dolžnost?

Ali ste kaj pomagali svoji trpeči družini v starem kraju? Ako ste, torej jih ne smete tudi v bodoče pozabiti!

NE POZABITE,

da se z nami niste nikdar prevarili; naša postrežba je bila vedno izmed najboljših. Vsled tega pošiljajte vedno denar po našem posredovanju, kar vam nikdar ne bo žal, ker naše cene so najižje i denar je izplačan v starem kraju najkrajšem času, kar vam dokažemo s potrdilom, podpisanim od samega prejemnika.

Jemljemo denar na vloge in plačujemo po 4%.

Prodajamo šifkarte za vse proge; našim potnikom pribavljamo potne liste in vse potrebno za potovanje BREZPLAČNO.

Dopremamo rodbino iz starega kraja brzo in sigurno ter izvršujemo vse javno notarske posle.

V vseh slučajih pridite k nam osebno ali nam pa pišite na naslov:

NEMETH STATE BANK

Glavni urad 10 East 22 nd St. NEW YORK CITY Podružnica 1597 Second Ave.

Velika razprodaja prazničnih sukenj
OVERCOATS AND SUITS)

Ker imam ševeliko zalogo **površnih sukenj (Ovecoats), sem se** namenil, da dam cenj. odjemalcem izvanredno priliko, da si lahko vsak nabavi, oziroma kupi lepo volneno površno suknjo (Overcoat) in s tem prihrani veliko svoto denarja po cenah, kakor sledijo **za ta in drugi teden:**

Prešjšnje cene Overcoats.	Sedanje cene.
$65.00 popolnoma volnene za mladeniče	$42.50
$60.00 popolnoma volnene za mladeniče	$40.00
$55.00 popolnoma volnene za mladeniče	$38.50
$45.00 popolnoma volnene za mladeniče	$32.50
$35.00 navadna moška moda	$22.00
$33.00 navadna moška moda	$20.00

MOŠKE OBLEKE:

$60.00 čisto volnene za mladeniče	$42.50
$60.00 Blue Serge navadne obleke	$40.00
$55.00 Blue serge navadne obleke	$38.00
$50.00 mešana barva navadne obleke	$32.50
$45.00 mešana barve navadne obleke	$28.50
$40.00 mešane barve navadne obleke	$24.00

Zgoraj navedeno blago je garantirano; istotako so tudi cene veliko nižje kakor jih zamoremo danes v tovarni kupiti. Moja edina želja je, da dam sedaj svojim odjemalcem lepo priliko, da si lahko nabavijo za mali denar potrebno obleko za praznike pred durmi. S spoštovanjem

GEO. STONICH
Clothing and Shoe Store
815 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Lake County State Bank

NORTH CHICAGO, ILLINOIS.

Znano je, da pri človeku ni glavna stvar to, kar kdo uživa, ali je, da mu krepča telo, ampak kako človek jed prebavlja, da mu tekne. Tako tudi ni glavna stvar koliko kdo zasluži, da bi obogatel, **ampak koliko si kedo prihrani!**

Z enim dolarjem že lahko pri nas otvorite obrestovno vlogo.

Čemu ne začnete že danes?
Plačujemo 3 odstotke na hranilne vloge; sprejemamo tudi denar na trgovske čekovne vloge.

Vaš domačin in rojak g. Opeka, ml., je nastavljen v naši banki, da lahko izrazite vse svoje želje v vašem domačem (slovenskem) jeziku. G. Opeka, ml., Vam bo šel vedno rad na roke!

Glavnica - - $50,000.00
Skupno premoženje $750,000.00

ŠIFKARTE za DUBROVNIK, TRST, HAVRE in HAMBURG po najpovoljnejih cenah za najsigurneje brzoparnike.

DOPREMAMO osebe iz starega kraja z malimi stroški in brez zavlačenja.
POŠILJAMO DENAR v domovino, ter izdajemo čeke na dolarje, ali krone, katere izplačujejo razni denarni zavodi v starem kraju.
ZAVARUJEMO hiše proti požaru, osebe za življenje in ponesrečbe.
NAŠ ODVETNIŠKI in javni notarski oddelek prevzema tožbe, tirjatve, prevode, uknjižbe in vse v to stroko spadajoče posle tukaj in v domovini.
PRODAJEMO hiše, lote ter farme pod ugodnimi pogoji.

ZA DOBRO POSTREŽBO JAMČI

John A. Lajevich & Co.
Telephone Canal 4116
1137 W. 18th Street :: CHICAGO, ILLINOIS

Bodite previdni z denarjem!
Nalagajte ga v zanesljive banke!

Bolj kakor kdaj preje, je sedaj potreben ta opomin, kajti vsled večje množine denarja med ljudstvom delajo špekulantje velike dobičke z onimi, ki jim gredo na limanice.

Naš denarni zavod je zanesljiv in poznan med narodom po svoji uljudni in hitri postrežbi.

Mi plačujemo na hranilno vlogo

po 3 odst.

ki jih pripišemo k glavnici ako jih ne dvignete.

Naša banka je pod nazorstvom vlade Združenih držav in članica federalnega rezervnega sistema.

Pri pošiljanju denarja v Jugoslavijo bodite previdni. Brezvestni mešetarji nastavljajo sedaj kronam visoke cene, ker se hočejo okoristiti z nevednostjo ljudstva.

Povprašajte nas za naasvet in cene, kadar želite poslati denar v staro domovino!

Ako imate doma Liberty Bonde, izpostavljene nevarnostim ognja in tatov, prinesite jih k nam ter Vam ji bodemo shranili brezplačno

THE JOLIET NATIONAL BANK
JOLIET, ILLINOIS
Kapital $150,000.00 Prebitek $360,000.00

Čemu se ozirate po drugih bankah?

Ko lahko denar pošljete skozi NAS in ste zagotovljeni, da bodo vaši sorodniki in prijatelji prejeli denar že v

STIRIH TEDNIH

od dneva, ko ga pošljete.

Mi imamo posebne zveze in udobnosti z največjimi bankami v vaši domovini; vsled tega vas zagotavljaamo ne le samo najbolj točne postrežbe, ampak tudi najnižje cene.

Denar pošiljamo po kablju, čekih in denarnih nakaznicah... Mi vam brez kakih posebnih stroškov preskrbimo

DANES VELJA K 100—$1.00, K 1000—$9

Izvirno potrdilo prejemnika

Mi naložimodenar za vas v vsako hranilnico v vaši domovini.

Prodajemoparobrodne karte do: Trsta, Dubrovnika, Hamburga, Havre, Gdanskega, Konstance i. t. d. po najnižjih cenah iz Združenih držav do cilja.

Naš parobrodni oddelek vam preskrbi potne liste za Evropo in za potnike iz Evrope.

STATE Commercial & Savings **BANK**
1935 - 39 MILWAUKEE AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS
Telefon Armitage 1012

ODPRTO DNEVNO od 9—6. Ob ponedeljkih, četrtkih in sobotah od 8:30 do 8:30. Ob nedeljah od 10—12 ure.